

**VLAAMSE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE
DE RAAD**

ZITTING 2019-2020

Nr. 6

INTEGRAAL VERSLAG

Vergadering van vrijdag 31 januari 2020

Ochtendvergadering

INHOUD

BERICHT VAN VERHINDERING	3
MOTIE VAN ORDE (R.v.O., art. 30, 4)	3
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	4
VRAAG OM UITLEG (R.v.O., art. 59)	5
van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende de gevolgen van het uitblijven van een adequaat sportkadaster voor het sportbeleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie <i>Sprekers: Mathias Van den Borre – Pascal Smet, collegelid</i>	
SAMENGEVOEGDE INTERPELLATIE EN VRAAG OM UITLEG (R.v.O., art. 59, 6 c)	8
- Interpellatie van de heer Jan Busselen tot de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, met betrekking tot de Brusselse schoolcontracten	
- Vraag om uitleg van mevrouw Els Rochette aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de Brusselse schoolcontracten	

Sprekers: Jan Busselen – Els Rochette – Gilles Verstraeten – Arnaud Verstraete – Khadija Zamouri – Sven Gatz, collegelid

INTERPELLATIES (R.v.O., art. 61) 16

van de heer Gilles Verstraeten tot de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende het gemeentelijk basisonderwijs in Sint-Lambrechts-Woluwe

Sprekers: Gilles Verstraeten – Jan Busselen – Sven Gatz, collegelid

van mevrouw Cieltje Van Achter tot mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende de acties van de VGC m.b.t. eenzaamheid

Sprekers: Cieltje Van Achter – Carla Dejonghe – Khadija Zamouri – Hilde Sabbe – Lotte Stoops – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59) 28

van mevrouw Khadija Zamouri aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende kinderarmoede in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Sprekers: Khadija Zamouri – Cieltje Van Achter – Els Rochette – Juan Benjumea Moreno – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter

van mevrouw Els Rochette aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, over de aanpak van ontwikkelingsstoornissen en CAR vzw

Sprekers: Els Rochette – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter

van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de studie van het CLIL-onderwijs

Sprekers: Gilles Verstraeten – Jan Busselen – Sven Gatz, collegelid

van de heer Jan Busselen aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende asbest in de Brusselse Nederlandstalige scholen

Sprekers: Jan Busselen – Sven Gatz, collegelid

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN..... 40

ACTUALITEITSVRAGEN (R.v.O., art. 60) 40

van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de basisschool De Knapzak in Sint-Agatha-Berchem

Sprekers: Gilles Verstraeten – Sven Gatz, collegelid

van mevrouw Els Rochette aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende de afbouw van hulpverlening door de CAW's

Sprekers: Els Rochette – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter

BIJLAGEN 45

TREFWOORDENREGISTER 46

6de vergadering

Vergadering van vrijdag 31 januari 2020

OCHTENDVERGADERING

De vergadering wordt om 9.35 uur geopend.

Voorzitter: de heer Fouad Ahidar

BERICHT VAN VERHINDERING

De voorzitter: Mevrouw Bianca Debaets is verontschuldigd voor deze plenaire vergadering.

MOTIE VAN ORDE (R.v.O. art. 30, 1, h)

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik vraag het woord op basis van artikel 30, 1, h van het Reglement van Orde, bij motie van orde. De Vlaams Belang-fractie heeft een voorstel van resolutie ingediend betreffende de steun aan de ouders, de leerkrachten en de directie van wijkschool De Knapzak in Sint-Agatha-Berchem. Ik vraag om die resolutie bij hoogdringendheid te behandelen, gezien de prangende problematiek, gezien de actualiteit van het dossier, gezien de onzekerheid waarin ouders en kinderen zich op dit ogenblik bevinden. Daarom acht ik het wenselijk dat wij bij hoogdringendheid als Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) een signaal kunnen geven aan het College teneinde voortgang te maken in dit toch wel pijnlijke dossier.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Gezien de agenda al zeer gevuld is en gezien het onderwerp van basisschool De Knapzak al aan bod gaat komen en we dus zullen kunnen horen van het College wat de laatste stand van zaken is, stel ik voor dat we onszelf de tijd geven om daarover, bv. in een volgende commissie, een debat te hebben over een resolutie of iets anders. Ik denk dat het nu niet mogelijk en niet zinvol is om dat nog op te nemen in de agenda. Het onderwerp komt al aan bod. Nadien zullen we nog kunnen kijken welke gepaste maatregelen we kunnen bedenken vanuit de Raad.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ik moet ook vaststellen dat het thema al 2 keer op de agenda van vandaag staat en dus zeker ter sprake zal komen. Ik denk dat we dan misschien ook de laatste stand van zaken kunnen vernemen, wat toch niet onbelangrijk is.

De voorzitter: Ik heb ook iets te zeggen.

Ik ben misschien voorzitter, maar ik doe niet wat ik wil. Er is een Reglement van Orde. Ik heb het nagevraagd bij de Diensten: de tekst is ingediend op 29 januari 2020. Conform artikel 45, 2 van het Reglement van Orde heb ik die tekst doorverwezen naar het Uitgebreid Bureau.

Artikel 30, 4 stelt dat een voorstel tot spoedbehandeling in plenaire vergadering alleen ontvankelijk is nadat het stuk over het betrokken onderwerp rondgedeeld is. Dat is nog niet gebeurd. Het zal nu

op het Uitgebreid Bureau komen en dan zullen we dat bekijken en die tekst met veel plezier bespreken en bediscussiëren.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik denk dat ik, conform het Reglement van Orde, het recht heb om te vragen dat het met hoogdringendheid behandeld wordt. Als u wilt dat het wordt rondgedeeld, zal ik dat onmiddellijk zelf doen, dat is geen probleem. Het is tijdig aan de Diensten bezorgd om hier rondgedeeld te kunnen worden. Ik vraag dus dat daarover gestemd wordt.

Het argument dat de zaak al aan bod komt op de agenda, is net een reden om het dan ineens te behandelen. De inhoud van de resolutie is niet ingewikkeld. Wij vragen gewoon dat het College naar een oplossing zoekt. Wie zich daartegen verzet, moet dat zeggen. Ik vraag dus gewoon dat wij kunnen stemmen over de spoedbehandeling van dit voorstel.

De voorzitter: In artikel 45, 2, staat letterlijk: “De voorzitter kan een voorstel van resolutie ofwel aan de leden van de Raad bezorgen, ofwel verwijzen naar het Uitgebreid Bureau.” Ik heb het verwezen naar het Uitgebreid Bureau. Zo staat het in het Reglement van Orde.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): In dat Reglement van Orde staat ook dat een lid kan vragen dat een voorstel van resolutie met hoogdringendheid wordt behandeld. Als u wilt, zoek ik dat op.

De voorzitter: Ik heb dat doorverwezen en niet rondgedeeld.

De heer Guy Vanhengel (Open Vld): We kunnen nu een half uur of een uur discussiëren over procedurekwesties. Mijnheer Lootens-Stael, het gezond verstand hier zegt ons dat dit ongetwijfeld ter sprake komt in de discussie die we straks zullen voeren. Het is altijd de bedoeling van het College om passende oplossingen te zoeken voor problemen die zich aandienen. Daarvoor dient een College. Daarvoor hebt u geen resolutie nodig. Ik stel voor dat we zeer snel overgaan tot de orde van de dag. Als u absoluut wilt dat we hierover stemmen, dan zullen we uw resolutie wegstemmen. Het zou mooier zijn van uwentwege, mocht u inzien dat deze procedureslag feitelijk tot niets leidt, ons alleen maar tijdverlies bezorgt en ook het dossier ten gronde niet ten goede zal komen.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Alle argumenten ten spijt, men gaat toch het initiatiefrecht van de parlementsleden hier niet beginnen te beknotten?

De voorzitter: Het werd doorverwezen naar het Uitgebreid Bureau en daar zullen we de gepaste beslissing nemen. Misschien krijgt u vandaag al een deel van het antwoord. Daarna kunnen we dat misschien nog verder bespreken.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Ik wil de heer Mathias Vanden Borre bedanken omdat hij wil beginnen met zijn vraag om uitleg aan collegelid Pascal Smet, omdat dit de enige vraag is voor collegelid Pascal Smet vandaag.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ik heb nooit gevraagd om mijn punt vooraan op de agenda te zetten.

De voorzitter: Neen, ik heb dat gevraagd, omdat het collegelid anders anderhalf uur moest wachten. Als u daar niet akkoord mee bent, moet u dat zeggen.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Als iedereen daar akkoord mee is, zal ik beginnen met mijn vraag om uitleg. (*Instemming*)

VRAAG OM UITLEG (R.v.O., art. 59)

De gevolgen van het uitblijven van een adequaat sportkadaster voor het sportbeleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): In 2012 – ondertussen 8 jaar geleden – besloot de toenmalige Brusselse Hoofdstedelijke Regering een sportkadaster op te stellen om alle sportinfrastructuur en actieve sportorganisaties op het gewestelijk grondgebied in kaart te brengen. Dit is absoluut noodzakelijk omdat het kadaster de basis moet vormen voor sportkeuzes voor zowel de burger als Brusselse overheden: wat is het aanbod vandaag en wat kan nog verbeterd worden?

De ontwikkelaar van het kadaster, de vzw PEPS-SPORT, kreeg daarvoor de hulp van de Franstalige Gemeenschapscommissie (Cocof), de VGC, de gemeenten en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Pas sinds 2018, dus 6 jaar na de beslissing, is het kadaster via een website raadpleegbaar voor het grote publiek: www.sportsbrussels.be. Maar die website kent tal van problemen en is in feite geen echt kadaster, maar eerder een verouderde Gouden Gids. Zo zijn sommige sportclubs, die wel degelijk bestaan, nergens terug te vinden en heeft de Nederlandstalige versie van de website vele taalfouten. Zo wordt ‘*je cherche une infrastructure*’ vertaald naar ‘kijkend infrastructuur’.

Dit project heeft reeds bijzonder veel geld gekost en het resultaat is ronduit bedroevend. Ik wil eraan toevoegen dat Brussels minister-president Rudi Vervoort deze week in de bevoegde commissie in het Brussels Parlement heeft verklaard dat deze website dan ook binnenkort zal verdwijnen en dat er wordt gewerkt aan een nieuw kadaster.

Op 21 januari 2020 ondervroeg ik Brussels minister Bernard Clerfayt over de stand van zaken. Hij deelde me mee dat er nog steeds geen kadaster is.

Volgens een schriftelijk antwoord van voormalig Brussels staatssecretaris voor Gemeentelijke Sportinfrastructuur Fadila Laanan zou de directie Investerings van de Gewestelijke Overheidsdienst Brussel (GOB) Plaatselijke Besturen een driedelig ontwerp van overeenkomst hebben voorbereid met het bestuur van de Cocof en van de VGC. Dat ontwerp zou als doel hebben “een database met sportgegevens te delen tussen de openbare instellingen die bevoegdheden hebben inzake Sport op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.”

Welke gevolgen heeft het uitblijven van een sportkadaster voor het sportbeleid van de VGC?

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de overeenkomst tussen GOB Plaatselijke Besturen en de Colleges van de VGC en de Cocof? Werd die overeenkomst daadwerkelijk gesloten? Wat houdt de overeenkomst precies in? Zouden we er een kopie van kunnen krijgen?

In de Beleidsverklaring 2018-2019 stelde het vorige College dat “de kennis over de lokale sportnaden door omgevingsanalyses per gemeente uitgebreid moet worden.” Wel, dat is exact het doel van een sportkadaster. Waarom vinden we die bepaling niet meer terug in de Beleidsverklaring 2019-2020?

Heeft het College van de VGC de vele fouten en tekortkomingen op de Nederlandstalige versie aangekaart bij de sportfacilitator die het kadaster beheert? Zo ja, wat wordt ondernomen om de Nederlandstalige website fatsoenlijk te maken? Zo nee, waarom niet en wanneer kaart u het aan?

Collegelid Pascal Smet: Uiteraard is een sportkadaster nodig. Het is een handig beleidsinstrument om te kunnen beoordelen waar er sportinfrastructuur moet worden ingeplant. Dat zo'n kadaster alsnog ontbreekt, wil echter nog niet zeggen dat we geen sportbeleid kunnen voeren. We kennen de Brusselse situatie, we zijn een kleine speler, we weten wat we willen. Als de VGC bovendien sportinfrastructuur plant, staat die infrastructuur meestal in relatie tot een school. Er is dus altijd een duidelijke link, en de overheidsmiddelen worden goed besteed. Toch is het sneu en nadelig voor de Brusselaar dat er geen goed sportkadaster bestaat. Ongeacht zijn kleur, taal of woonplaats vindt hij immers niet 1 sportkadaster of 1 website.

Er zijn dan wel gemeentelijke en gewestelijke websites, maar die laten in taalgebruik en volledigheid te wensen over. Hoe komt dat? Vroeger, onder meer in antwoorden op vragen van mevrouw Cieltje Van Achter, zei ik het al. Weliswaar deed ik dat enigszins omfloerst, maar een goed verstaander zal het wel begrepen hebben: ik denk dat de collega's van de Cocof de zaken niet goed hebben aangepakt. Ik kan u de hele geschiedenis van vóór 2018 gerust nog eens schetsen. In 2012 en opnieuw in 2016 werd de VGC er niet echt bij betrokken, maar werkte ze toch mee omdat dat in het belang van de Brusselaar was. Dat is het verleden, en dat moeten we nu laten rusten.

Ik stel vast dat het sinds 2018 beter loopt. Dat komt omdat in dat jaar *perspective.brussels* de opdracht kreeg om vanuit de Brusselse Hoofdstedelijke Regering het sportkadasterproject over te nemen. Die heeft dan de bestaande database van vzw PEPS-SPORT, die niet volledig en niet erg up-to-date was, overgenomen. Vervolgens werd een nieuw traject opgestart om een permanent sportkadaster op te zetten. Er werd een cel Sport opgericht om het project op te volgen, en nu bestaat er gelukkig een stuurgroep waarin *perspective.brussels* zit om de databank te ontwikkelen en te beheren en aldus de rol van sportfacilitator op zich te nemen. In de stuurgroep zitten voorts ook de Cocof en de VGC, omdat zij bevoegd zijn voor Sport voor hun respectieve gemeenschap; de GOB Plaatselijke Besturen, omdat die de gemeentelijke sportinfrastructuur subsidieert; *visit.brussels*, dat verantwoordelijk is voor de Brusselse agenda; en Leefmilieu Brussel, met betrekking tot het delen van informatie over gebouwen. Tot slot, zit er ook een vzw in die focust op de toegankelijkheid: AMT Concept.

In 2018 werd de functionele analyse afgerond, in het voorjaar van 2019 werd de aanbesteding van de technische ontwikkeling gelanceerd, en in september 2019 begon de ontwikkeling van de databank en van een drietalig en performant publiek portaal. Volgens de huidige timing van *perspective.brussels* zou alles in het najaar 2020 operationeel moeten zijn.

De reden waarom het kadaster niet in de Beleidsverklaring 2019-2020 staat, is omdat het project nu volop in zijn ontwikkelingsfase zit. We hadden het kunnen opnemen, dat klopt, maar het project loopt en we volgen het op. We zijn dan wel een actieve speler, maar de bevoegdheid zit toch veeleer bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dat is uiteraard ook logisch, omdat daar

alle sportinfrastructuur gebundeld kan worden. Want als er nu 1 maatschappelijk domein is waarin taal geen of hooguit een ondergeschikte rol speelt, dan is het wel Sport. Dat verklaart meteen ook waarom sport de meest verbindende factor tussen mensen in deze stad kan zijn: de culturele dimensie speelt bij sport minder sterk.

Het is dus logisch dat het kadaster bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt ondergebracht. Wij vinden dat als VGC-College uiterst belangrijk, en als het de komende maanden niet goed zou blijken te lopen, dan zullen wij ons daar heel boos over maken. Ik ben het immers volmondig met u eens dat het allemaal al lang genoeg heeft geduurd.

Ik herhaal dat de VGC er van bij het begin bij betrokken is geweest, zij het niet altijd optimaal. Maar wij zijn geen kleine kinderen, en daarom hebben we altijd samengewerkt in het belang van de sportgebruiker. Het klopt inderdaad dat we niet langer tijd steken in onze eigen SPIN-databank omdat er een nieuwe op komst is. De overheden wisselen nu informatie uit. Het publieke portaal, ontwikkeld door vzw PEPS-SPORT, bestaat nog, maar wordt inderdaad niet meer actief gepromoot omdat het te veel tekortkomingen heeft. Het is nu van het allergrootste belang dat de nieuwe databank er in het najaar van 2020 staat. Dat zullen we blijven opvolgen.

En tot slot, beaam ik dat de manier waarop de Franstalige vrienden de zaken in het verleden hebben aangepakt, geen toonbeeld is van een goede samenwerking.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer Smet, en ik ben het met u eens dat dit helaas geen voorbeeld van goed bestuur is om 8 jaar te moeten wachten op iets wat zo essentieel is als een sportkadaster. Voor een overheid zou het vanzelfsprekend moeten zijn om een overzicht te hebben van de bestaande infrastructuur. Zoiets is onontbeerlijk om een beleid te kunnen uitbouwen.

Ik deel uw verontwaardiging en ik hoop met u dat er in 2020 – dit jaar dus – wel degelijk resultaten worden geboekt die kwalitatief voldoen en waarop de VGC kan voortbouwen om eventueel zelf verdere initiatieven inzake sportinfrastructuur te nemen.

Op een puntje ben ik het niet helemaal met u eens, al betreft het niet de essentie van de vraag. “Taal speelt geen rol bij sport”, zegt u. Daar kan ik me niet in vinden.

Collegelid Pascal Smet: Het speelt minder een rol.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Laten we geen semantische discussies voeren, maar ik vind het wel belangrijk om voldoende oog te hebben voor Nederlandstaligen wat het sportaanbod betreft. Nederlandstalige sportverenigingen en -clubs moeten echt wel de weg vinden naar het Brusselse speelveld. Voor zover ik begrepen heb, is het wel degelijk de bedoeling dat Nederlandstaligen ook op taal zullen kunnen zoeken. Het is immers uiteraard laagdrempeliger om bij een sportclub aan te sluiten waar ze je moedertaal spreken. Voorts zijn we het eens over het belang van sport, denk ik.

Ik zal het thema nauwgezet opvolgen. In het najaar van 2020 zullen we ongetwijfeld verder discussiëren over hoe er verder gebouwd kan worden.

- *Het incident is gesloten.*

**SAMENGEVOEGDE INTERPELLATIE EN VRAAG OM UITLEG
(R.v.O., art. 59, 6 c)**

De Brusselse schoolcontracten

De heer Jan Busselen (PVDA): Op 14 januari 2020 vernamen we in de pers dat de Vlaamse minister van Onderwijs naar het Grondwettelijk Hof stapt om de schoolcontracten stil te leggen en ongedaan te maken. Voor wie ze niet kent: schoolcontracten zorgen ervoor dat de schoolinfrastructuur in Brussel ook kan worden gebruikt door onder meer wijkorganisaties, sportclubs, muziekscholen en buurtcomités. Zoiets is broodnodig, aangezien veel van die organisaties kampen met een ernstig gebrek aan ruimte en infrastructuur.

Het gaat momenteel om 10 schoolprojecten voor de komende 5 jaar. Dat is nu niet meteen een grote overrompeling. Als we kijken naar de Beleidsverklaring 2019-2020, waarin zwaar wordt ingezet op samenwerking, is het resultaat zelfs vrij pover. Tegen een tempo van 10 scholen per 5 jaar zal het een paar eeuwen duren voordat de infrastructuur van alle scholen optimaal kan worden ingezet voor de wijk.

Toch is het een bescheiden stap in de goede richting. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest investeert 10 miljoen euro in de schoolcontracten. En wat doet Vlaams minister Ben Weyts? Hij zet de samenwerking stop. Meer zelfs: hij wil niet alleen de samenwerking tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest stopzetten, maar verwijst meteen de hele ordonnantie naar de prullenmand. Daarmee zorgt hij er de facto ook meteen voor dat ook de Cocof en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet langer kunnen samenwerken.

De Vlaamse Regering, die wekelijks met nieuwe besparingen op de proppen komt, die sneller bespaart dan haar schaduw – op de Zelfmoordlijn, op de kritische media, op het VAF, op etnisch-culturele zelforganisaties, op de CAW's, op de vrt, op Cultuur, op Onderwijs, op alles wat je maar kunt bedenken –, die regering wijst nu 10 miljoen euro van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering af. Dat is onbegrijpelijk, gezien de noden die er in Brussel bestaan.

Mijnheer Gatz, werd het VGC-College op de hoogte gebracht van de *démarche* van de Vlaamse minister van Onderwijs?

Staat u als lid van de Vlaamse meerderheidspartij Open Vld – dus niet als collegelid of individu – achter deze beslissing? Zo niet, welke stappen hebt u al gezet en welke beslissingen heeft Vlaams coalitiepartner Open Vld genomen om deze beslissing van de Vlaamse regeringspartner ongedaan te maken?

Wat is de impact op de lopende projecten wanneer de ordonnantie zou worden vernietigd?

Hebt u al een nieuwe projectoproep gedaan voor nieuwe schoolcontracten?

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Een paar weken geleden konden we in de pers lezen dat de Vlaamse Regering verzet had aangetekend tegen het Brussels initiatief om schoolcontracten in het leven te roepen. Er was zelfs sprake om de zaak voor het Grondwettelijk Hof te brengen.

Waarover gaat het nu concreet? Scholen krijgen extra geld om ook na de schooluren hun infrastructuur - sportzalen, speelplaatsen, enzovoort - ter beschikking te stellen van bewoners,

kinderen uit kwetsbare buurten, jongeren en verenigingen. Dat project afschieten, is in de eerste plaats spijtig voor onze Brusselse kinderen en jongeren.

Het gaat om 9 ambitieuze projecten die al goedgekeurd waren, voor een bedrag van 10 miljoen euro. Die investeringen zijn absoluut noodzakelijk in dit gewest.

Hebt u hierover al overleg gepleegd met uw Vlaamse collega's? Is er bij de 9 geselecteerde projecten daadwerkelijk sprake van een bevoegdheidsoverschrijding? Zullen deze projecten voortgezet kunnen worden? Plant u andere manieren om schoolcontracten te realiseren, bijvoorbeeld via de Cocof of de VGC?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Uiteraard is de N-VA-fractie voorstander van het openstellen van schoolinfrastructuur, al dan niet na renovatie, voor de buurt of voor verenigingen buiten de schooluren. De VGC en de Vlaamse Gemeenschap investeren hier al jarenlang in via het concept van de Brede Scholen. Alleen al voor het werkingsconcept van de Brede Scholen investeert de Vlaamse Gemeenschap per jaar 750.000 euro, en dan hebben we het nog niet gehad over de overige investeringen in infrastructuur. Dit concept is in feite uitgevonden door de Vlaamse Gemeenschap in Brussel en wordt ondertussen in heel Vlaanderen uitgerold omdat iedereen is gaan beseffen dat het een heel goed concept is.

Ik ben uiteraard ook blij dat men aan Franstalige kant ook is gaan inzien dat dat een goed concept is en dat men daarin zou willen volgen. Maar zoals u zegt, is het de Vlaamse Gemeenschap die dat doet: het is een gemeenschapsbevoegdheid. Het is weer typisch dat men vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dan heeft gedacht "dat is een goed idee, maar we gaan dat niet via de Gemeenschappen doen, maar via het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. We zullen er een ordonnantie over stemmen en het zelf organiseren."

Het advies van de Raad van State bij die ordonnantie was vlammend. Ik heb nog nooit een advies van de Raad van State gelezen waar bijna zo zwart op wit instaat "wat zijn jullie in hemelsnaam aan het doen, jullie zijn niet bevoegd." Want het gaat niet alleen om Onderwijs, maar ook over Cultuur en Sport. Op al die vlakken overtreedt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn bevoegdheden. U moet dat advies eens lezen. Er wordt zelfs verwezen naar een vorige poging want, inderdaad, men probeert dit af en toe. Het gaat duidelijk om een strategie van 'zien hoever we kunnen gaan met het vergewestelijken van gemeenschapsbevoegdheden'.

De Raad van State verwijst zelf naar het Crècheplan van de voormalige voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, de heer Charles Picqué, en het arrest van het Grondwettelijk Hof daarover, want ook dat was een ordonnantie die werd vernietigd omdat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich gemeenschapsbevoegdheden had toegeëigend. Het ging dus om hetzelfde probleem. Dat is gewoon geen goed beleid. U kunt nu spreken over samenwerken of niet willen samenwerken.

Artikel 3 van de Wet op de Raad van State voorziet dat als er een advies is dat er duidelijk op wijst dat er een bevoegdheidsoverschrijding is bij het stemmen van een ordonnantie, wet of decreet, dan moet de overheid die deze wil laten stemmen verplicht overleg gaan plegen met de andere overheden die mogelijks ook bevoegd zouden zijn. Wel, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft dat niet gedaan, ondanks het feit dat het duidelijk om een bevoegdheidsoverschrijding ging. De Raad van State heeft ook duidelijk gesteld dat er geen overleg is geweest. De scholen zijn nu het slachtoffer van die onduidelijke situatie die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft gecreëerd.

Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts zei in het Vlaams Parlement dat de Vlaamse Regering zou garanderen dat de Nederlandstalige scholen die al zijn ingeschreven in een schoolcontract daar niet het slachtoffer van zullen worden. Als daar middelen voor moeten worden gezocht, dan is dat maar zo.

Het Grondwettelijk Hof zal deze ordonnantie wellicht vernietigen omdat het om zo'n flagrante bevoegdheidsoverschrijding gaat. Als dat niet zou gebeuren, zou dat betekenen dat alles zomaar kan. Dan kan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een eigen defensiemacht oprichten, of dan zal mevrouw Els Ampe misschien tevreden zijn omdat er in het Vlaams Parlement kan worden gediscussieerd over de Brusselse metro.

Als men dit effectief binnen de grenzen van de correcte bevoegdheidsverdeling had willen doen, dan was er een heel eenvoudige oplossing voorhanden. In dat geval had het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de dotatie aan de Gemeenschapscommissies kunnen optrekken om geld te kunnen investeren in schoolinfrastructuren, om die op hun beurt open te stellen voor de buurt. Men heeft dat niet gedaan en heeft het zelf willen oplossen en daarmee een juridisch onduidelijke situatie gecreëerd. Dat is niet de schuld van de Vlaamse Gemeenschap. Die neemt haar verantwoordelijkheid. We zullen ervoor zorgen dat er geen probleem ontstaat. Als het Grondwettelijk Hof iets vernietigt, is dat bijna nooit retroactief, en blijven gecreëerde situaties gewoon voortbestaan. Laten we dus alstublieft ernstig blijven. Er is een oplossing mogelijk, namelijk via de VGC en de Cocof. Als daar in Brussel een samenwerking voor kan ontstaan tussen de Gemeenschappen, dan is dat goed, maar dan wel op de juiste manier en volgens de Grondwet, die volgens ons geen vodge papier is.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): De Groen-fractie vindt het jammer dat het zo ver gekomen is. Wij zijn een grote voorstander van samenwerking en willen dat politici zoeken naar oplossingen in plaats van te zoeken naar manieren om ooit gevonden oplossingen tegen te werken. Groen zal geen resolutie indienen en gaat ervan uit dat het College daar zelf de motivatie voor vindt.

De schoolcontracten vertrekken vanuit een legitieme doelstelling en een uitstekend idee. Het gaat om een initiatief van de vorige Brusselse Hoofdstedelijke Regering, dat we hebben gesteund omdat het gaat om een logische maatregel.

Nu moeten we vaststellen dat er een enorm tekort is aan infrastructuur om te spelen, te sporten, te zwemmen, te vergaderen, voor theater enzovoort. Tegelijkertijd is de vaststelling in deze dichtbevolkte stad, waar de ruimte schaars is, dat een enorme hoeveelheid van die ruimten 's avonds en tijdens de weekends beschikbaar en ongebruikt zijn. Van daaruit stamt dan ook het uitstekende initiatief rond de Brede Scholen, waardoor deze ruimten worden opengesteld voor de buurt. Een uitstekend initiatief dat helaas onvoldoende gefinancierd wordt vanuit Vlaanderen. We zouden nog meer scholen willen zien opengesteld worden en zien dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de beschikbare infrastructuur openstelt voor de Brusselaars.

Een andere pijler is de heraanleg van de schoolomgeving. Die is vaak onveilig, aangelegd met een achterhaalde mobiliteitsvisie of onaantrekkelijk, met weinig groen. Ook dat zou kunnen worden aangepakt in het kader van de schoolcontracten. Er zijn nu 9 schoolcontracten toegewezen.

Ik wil enkele voorbeelden aanhalen. Bij Klavertje Vier zal er een sportzaal worden gebouwd; de buurt rond de school zal worden heringericht - het voorplein meer bepaald -, en er zal een school-wijkcoördinator worden aangesteld.

In de school Leonardo Da Vinci in Kuregem wordt de infrastructuur verbeterd om schoolinitiatieven meer open te stellen voor de buurtbewoners. Het gaat om een speelzaal, het schoolrestaurant en het auditorium. Ook daar wordt er een school-wijkcoördinator aangesteld.

Er zijn nog meer voorbeelden, maar het gaat dus vooral over het openstellen van de schoolinfrastructuur, het herinrichten van de omgeving en het aanstellen van een school-wijkcoördinator, dus vooral om de onderwijsinstelling zelf te ontlasten van alle praktische besommingen die komen kijken bij het openstellen van die gebouwen. Het gaat dus niet om het organiseren van onderwijs.

Het is wel mogelijk dat de tekst juridisch-technisch onvoldoende precies is geformuleerd en dat er verbeteringen nodig zijn. Onze oproep is dan ook om die aan te passen, maar niet om een einde te stellen aan het volledige initiatief. Wij hopen dan ook dat dit opgelost raakt.

Is er al overleg geweest met Vlaams minister Ben Weyts en de Vlaamse Regering over deze situatie? Werd de VGC geraadpleegd over dit dossier? Is de VGC bereid om mee te zoeken naar juridisch-technische oplossingen om de geest van de schoolcontracten te behouden? Geld is absoluut welkom om die leegstaande gebouwen tijdens avonden en weekends te kunnen gebruiken.

Bereidt u initiatieven voor om mee aan oplossingen te werken? Kunt u een inschatting maken van de concrete invloed van wat nu voorligt bij het Grondwettelijk Hof op de lopende projecten? Er is een aankondiging gekomen vanuit Vlaanderen dat er zou worden terugbetaald of gefinancierd, mocht de Brusselse financiering uiteindelijk worden geannuleerd. Daar had ik graag meer duidelijkheid over gekregen.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik ga zo dadelijk een vraag stellen over kinderarmoede, waar hoogstwaarschijnlijk een fantastisch antwoord op zal volgen. Ik denk dat deze tussenkomst misschien al een deel van dat antwoord is.

De schoolcontracten worden toegepast in wijken waar de zorg het grootst is. Brussel is overigens het gewest waar de meeste kinderarmoede heerst. École 1 en basisschool Champagnat in Schaarbeek, Marius Renard in Anderlecht, Toots Thielemans in Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Ursula in Laken..., dat zijn allemaal voorbeelden van scholen in wijken met veel densiteit en weinig bewegingsruimte. Ik denk dan ook dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hier als een goede huisvader heeft gehandeld door dat probleem aan te pakken, door zich de vraag te stellen hoe het de beschikbare ruimte, die schaars is, waar de armoede zich concentreert, een extra impuls kon geven. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft hier dus wel degelijk haar verantwoordelijkheid opgenomen.

Ik respecteer de structuren van de VGC en de Cocof, maar hier gaat het om een algemene zorg waar we als Brussels Hoofdstedelijk Gewest oplossingen proberen te vinden voor armoede en om jongeren kansen te bieden en vooruit te helpen via deze schoolcontracten. Ik vind het dan ook heel jammer dat enkele kleine regeltjes dit zouden kunnen beletten. Laten we als grootstad eens bekijken hoe we onze problemen zelf kunnen oplossen. Als er initiatieven worden genomen, worden deze in de kiem gesmoord door kleine, luttele details.

Mijn vraag aan collegelid Sven Gatz is dan ook welk gevolg dit zal hebben op deze scholen, die nu in moeilijke situaties moeten werken. Kinderen hebben behoefte aan ruimte om te spelen, te sporten en te leven.

Collegelid Sven Gatz: Ten eerste, wil ik benadrukken dat het aanhangig maken van de schoolcontracten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bij het Grondwettelijk Hof, het volste recht is van de Vlaamse Regering. Zij vreest immers dat er overschrijdingen zijn van bevoegdheden. Ten tweede, wil ik ervoor waarschuwen dat we, als Brusselse en Vlaamse bestuurders, niet mogen vergeten de tijd te nemen om met elkaar te praten over de doelstellingen en de aanpak van de schoolcontracten en over de bezorgdheden die daaruit voortvloeien. Ik pleit dan ook voor verder overleg tussen onze overheden.

Ik ben zelf via de media op de hoogte gebracht van de procedure bij het Grondwettelijk Hof. Die procedure kent nu haar verloop en zodra er een arrest is - wat niet voor onmiddellijk zal zijn - is het aan ons om daar een constructieve oplossing uit te distilleren.

Er bereikte me deze week overigens ook informatie over een andere zaak bij het Grondwettelijk Hof, namelijk m.b.t. het Vlaams inschrijvingsdecreet. Daarover heb ik dezelfde houding. Men mag uiteraard naar het Grondwettelijk Hof stappen, maar ik betwijfel of dat altijd de beste oplossing is. Niet vanuit de Cocof over het inschrijvingsdecreet en ook niet vanuit de Vlaamse Gemeenschap met betrekking tot de schoolcontracten.

In 2016 werden de 1ste pilootprojecten ‘*Contrats Écoles*’ of ‘schoolcontracten’ gelanceerd door het overleg- en onderzoekscentrum *perspective.brussels* van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De bedoeling was om, vanuit het gewest, een investeringsmodel te vinden om via de schoolomgeving een veilige en meer buurtgerichte omgeving te creëren, die ook de school en de leerlingen van die school ten goede zou komen.

We mogen ook het driedelig doel van de schoolcontracten niet vergeten: de verbetering van de stedelijke integratie van de onderwijsinstellingen, de verhoging van het aanbod van collectieve voorzieningen voor de inwoners van de wijk via het openstellen van de onderwijsinstellingen buiten de schooluren – zoals de toegang tot de schoolinfrastructuur, de refter, het schoolplein – en ten slotte, het openstellen van de school voor de buurt door middel van socio-economische acties en operaties van herdefiniëring van de openbare ruimte. Ik heb geen enkel raadslid deze doelstellingen in vraag horen stellen. Dat is alvast een goede zaak.

Van in het begin was de positie van de VGC zeer duidelijk: ja, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan met een investeringsproject in de schoolomgeving en rond schoolinfrastructuur een positieve bijdrage leveren aan de buurt en aan de school. Dit moet echter gebeuren zonder te investeren in de bouw of de renovatie van onderwijsinfrastructuur zelf. Dat is immers een bevoegdheid van de Gemeenschappen en uiteraard van de VGC, die haar engagement in Brussel maximaal opneemt. De middelen die door de VGC, samen met andere overheden, in nieuwe schoolinfrastructuur zijn geïnvesteerd, zijn immers een veelvoud van de middelen waar we het vandaag over hebben.

Bij de opstart van de schoolcontracten werd bedongen dat, wegens haar uitgebreide ervaring met onderwijsinfrastructuur, de VGC een stem heeft in het selectiecomité en dat 20 % van de middelen bestemd wordt voor het Nederlandstalig onderwijs. In de 1ste proefprojecten zaten 2 Nederlandstalige scholen. Ondertussen werden de middelen succesvol ingezet binnen het kader dat werd vooropgesteld.

De stedelijke basisschool Klavertje Vier van de Stad Brussel kon de middelen van het schoolcontract voor een buitenaanleg combineren met een subsidie BuitenSpel van de VGC en kon daarnaast de hoofdingang en het voorportaal van de school, aan de drukke oversteekplaats op de Groendreef, veilig herinrichten. Campus Innova – de nieuwe naam voor de campus Lucerna – in Anderlecht kon de subsidie inzetten voor de buitenaanleg en een *kiss-and-ride* voor de nieuwe basisschool aan de drukke Industrielaan in Anderlecht.

Dat scholen motoren kunnen zijn van een positieve dynamiek in de buurt mocht ik eerder deze maand overigens met mijn eigen ogen aanschouwen tijdens een bezoek aan de Campus Spoor West van de vzw Sint-Goedele Brussel. Tien jaar geleden leek het allesbehalve evident dat het schoolbestuur een site met kantoren en loodsen zou ombouwen tot een secundaire school, in een buurt met een niet al te beste reputatie: in Anderlecht, net ten zuiden van het Weststation. Nu, tien jaar later, is de hele buurt aan het heropleven, en dat is onder andere te danken aan de rol die de onderwijscampus speelt voor de buurt en voor de lokale sportclubs.

In april 2019 werden op basis van de opgedane ervaringen 2 oproepen ‘schoolcontracten’ gelanceerd door *perspective.brussels*, met 5 miljoen euro voor de periode 2020-2024 en hetzelfde bedrag voor de periode 2021-2025. Een ontvankelijk dossier werd ingediend door 15 Franstalige scholen, 8 Nederlandstalige scholen en 2 gemengde samenwerkingsverbanden.

In september 2019 werd de selectie gemaakt voor de beide periodes, waarbij 20 % van de middelen naar Nederlandstalige scholen gaan. Zo is er de basisschool Champagnat in Schaarbeek, waar geïnvesteerd zal worden in de toegankelijkheid en de verkeersveiligheid van de school, in combinatie met de toegankelijkheid van de naburige basisschool Heilige Familie.

Er is ook een samenwerkingsverband van 4 nabijgelegen scholen in Laken, met basisschool Sint-Ursula, basisschool Sint-Pieterscollege, *le Collège La Fraternité en Sainte Ursule*, waar geïnvesteerd wordt in de voorportalen van de scholen, de vernieuwing van tuinmuren en in de openstelling van de speel- en sportinfrastructuur. Deze schoolcontracten starten nu met een studiefase, die zal gevolgd worden door een uitvoerende fase.

We bevinden ons hier inderdaad in een delicaat grensgebied tussen enerzijds, gewestelijke materies als leefbaarheid in de buurt, verkeersveiligheid, integrale toegankelijkheid, openstelling publieke ruimte en anderzijds, gemeenschapsmateries als onderwijsinfrastructuur, turn- en sportinfrastructuur en BuitenSpel. Maar schoolcontracten, op het raakvlak van Gewest en Gemeenschap, zijn nu eenmaal een goed idee en hun doelstellingen zijn het behouden waard. Door de investeringen kunnen zij er immers voor zorgen dat de schoolomgeving veiliger en aangenamer wordt, dat onderwijsinfrastructuur ook buiten de schooluren wordt opengesteld en dat leerlingen, de buurtbewoners en de sportclubs en verenigingen van de infrastructuur kunnen gebruikmaken.

Het aanhangig maken van de Brusselse schoolcontracten bij het Grondwettelijk Hof doet vermoeden dat de Vlaamse Regering duidelijkheid wil in dit grensgebied tussen bevoegdheden. De discussie rond de bevoegdheid kan inderdaad de uitvoering van deze of toekomstige schoolcontracten verstoren. Daarom wachten we het arrest van het Grondwettelijk Hof af alvorens nieuwe initiatieven te nemen.

Mevrouw Els Rochette vroeg ook naar andere manieren om dezelfde doelstellingen te realiseren. Ik zal nergens op vooruitlopen, maar indien – en ik leg nadruk op het woord ‘indien’ – er inderdaad geoordeeld wordt dat er een ernstig bevoegdheidsconflict is, dan ligt de oplossing

voor de hand. Ten eerste, dienen de middelen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest via een dotatie aan de Gemeenschapscommissies gegeven te worden. Voor het Nederlandstalig onderwijs betekent dit 20 %. Ten tweede, is er een samenwerkingsverband mogelijk tussen de VGC en *perspective.brussels* om de aanwezige expertise en slagkracht gezamenlijk in te zetten.

Het spreekt voor zich dat ik desgevallend, maar uiteraard in afwachting van een beslissing van de rechters, mijn volle medewerking aan elke oplossing zal verlenen. Ik wil nogmaals benadrukken dat de maatschappelijke doelstellingen van deze schoolcontracten primeren op het juridisch geschil dat er momenteel van wordt gemaakt.

De heer Jan Busselen (PVDA): Ik dank het collegelid voor het antwoord. Ik begrijp dat hij niet als Open Vld-politicus kan spreken, maar als collegelid antwoordt. Ik ben blij te horen dat mevrouw Khadija Zamouri zich duidelijk uitspreekt tegen deze vorm van muurtjespolitiek. Ik hoop ook dat het collegelid druk zal uitoefenen op zijn partij. Ik had ook graag aan mevrouw Bianca Debaets, die hier nu niet is, gevraagd om druk uit te oefenen op haar coalitiepartner in de Vlaamse Regering om deze *démarche* naar het Grondwettelijk Hof stop te zetten.

Waarom verschuilt de heer Gilles Verstraeten zich achter bevoegdheden, regeltjes en artikelen? Dat is heel simpel: N-VA wil eenvoudigweg geen samenwerking. N-VA blokkeert elke mogelijke vorm van samenwerking. De Vlaamse Regering had de hand kunnen reiken. Dat deed ze echter niet. De Vlaamse Regering had zelfs het fatsoen niet om het collegelid op de hoogte te brengen. De Vlaamse minister van Onderwijs is gewoon naar het Grondwettelijk Hof gestapt.

Waarom stelt de heer Gilles Verstraeten voor om het via de VGC en de Cocof te doen? Dat zou er natuurlijk voor zorgen dat er minder samenwerking kan zijn tussen Franstalige en Nederlandstalige organisaties, zodat muurtjes kunnen blijven bestaan. Eerst de muurtjes, dan de mensen. Het is echt hypocriet om dit dan nog in de armste wijken van Brussel te doen. Enerzijds, vindt N-VA dat het sportkadaster niet in orde is en uit daarmee haar bezorgdheid over de Brusselse sportinfrastructuur. Maar anderzijds, als het er op aankomt om Brusselse sportclubs de mogelijkheid te bieden om sportzalen te gebruiken, gaat N-VA dwarsliggen door zich te beroepen op artikelen. Ik ben verheugd met de verontwaardiging over deze muurtjespolitiek bij alle andere partijen. Ik hoop dat de heer Gilles Verstraeten van mening verandert en zijn minister aanspoort om op een andere manier tewerk te gaan. (*Rumoer*)

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Het bevredigende antwoord van het collegelid is fijn om te horen. Het is goed dat de 9 lopende schoolcontracten geen gevaar zullen lopen. We zullen het arrest moeten afwachten om te zien hoe we verder kunnen samenwerken met Vlaanderen. Het is ook goed om al naar de toekomst te kijken. Een dotatie aan de VGC en de Cocof lijkt me een goede oplossing. De samenwerking met *perspective.brussels* zal daarbij heel belangrijk zijn. Een van de sterktes van de schoolcontracten is net het voorbeeld dat het collegelid gaf over de samenwerking in Laken tussen 2 Franstalige en 2 Nederlandstalige scholen. Die samenwerkingen moeten mogelijk blijven. Met de goede samenwerking die er in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is, zal dat zeker lukken. Ik kijk uit naar de uitwerking van de schoolcontracten, onder meer voor de verkeersveiligheid. Het zou onbegrijpelijk zijn als dit niet kan worden verdergezet.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Wij zijn uiteraard ook voorstander van de goede verwezenlijkingen op het terrein dankzij die schoolcontracten. Maar ik ben het niet eens met de stelling dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als een goede huisvader zou hebben gehandeld

door zijn bevoegdheden zo manifest te overschrijden. Een goede huisvader had de bevoegdheidsverdeling gerespecteerd en gedaan wat wij al bepleitten van in het begin van de besprekingen over de ordonnantie over de schoolcontracten: doe het via een samenwerking tussen de VGC en de Cocof en voor de gewestmateries met de Vlaamse en de Franse Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Als ik hoor dat wij ons zouden verschuilen achter regeltjes en artikelen die niet van tel zijn, dan heb ik het begrepen: gooi de Grondwet, De Bijzondere Wet tot Hervorming der Instellingen en de Bijzondere Financieringswet maar in de vuilbak. Die zijn niet van belang. Als er iets goed is, dan doet de manier waarop er niet toe. Dat is niet de manier waarop ons land is gebouwd. Doe het op een correcte manier zodat er later ook geen procedures voor het Grondwettelijk Hof komen. Daar hebben we van in het begin voor gewaarschuwd.

Het is overigens niet de schuld van de Vlaamse Regering. Het is het Vlaams Komitee Voor Brussel, een onafhankelijke vzw, die naar het Grondwettelijk Hof is gestapt. De Vlaamse Regering heeft er zich achteraf bij aangesloten. Zelfs als de Vlaamse Regering zich zou terugtrekken, verandert dat niets aan het ingediende beroep. Dat verandert ook niets aan de Grondwet. We moeten uiteraard oplossingen zoeken en overleg plegen. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest had dat van in het begin ook kunnen doen en moeten doen. Nu zitten de scholen inderdaad met de gebakken peren.

Ik ben blij dat het collegelid zijn verantwoordelijkheid neemt en mee naar oplossingen zoekt. Betrek de Vlaamse Gemeenschap erbij en dan zullen we zeker stappen vooruit kunnen zetten, op een manier waarbij de Grondwet wordt gerespecteerd. Dat is het minste dat we kunnen verwachten van een overheid. Ik pik de verwijten dus niet.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Ik dank het collegelid voor zijn geruststellend antwoord. We blijven investeren in de verkeersveiligheid rond scholen. We blijven werken aan het openstellen van schoolinfrastructuur buiten de schooluren voor alle Brusselaars. De maatschappelijke doelen staan inderdaad centraal. Het juridisch-technische wordt nu uitgezocht en zal dan moeten worden opgelost. Daarvoor liggen al verschillende denksporen op tafel. Dat zal dan ook opgelost worden.

Ik wil mijn collega-raadsleden van de N-VA, die veel belang hechten aan de verdediging van de bevoegdheden, oproepen om hun bevoegdheden te gebruiken en hun verantwoordelijkheid te nemen. Dit betekent meer investeren in scholen, zodat ze eindelijk hun decretale verplichtingen nakomen en ook meer investeren in de Brede School, in plaats van erop te besparen. Daarvan zullen de Brusselaars meer baat hebben en daarvoor zullen ze dankbaar zijn.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Een goede huisvader zorgt voor zijn kinderen, binnen een legaal kader. Tot nu toe lijkt dat allemaal wel in orde te zijn. We moeten creatief en proactief zijn en dat doet dit College ook. Ik ben blij dat dit initiatief, dat in de vorige regeerperiode werd genomen, wordt voortgezet.

Men had het hier over een “onafhankelijk Vlaams comité”. Kan er daarover iets meer worden gezegd?

De voorzitter: Dat ging over de onafhankelijke vzw Vlaams Komitee voor Brussel of VKB.

- *De incidenten zijn gesloten.*

INTERPELLATIES (R.v.O., art. 61)

Het gemeentelijk basisonderwijs in Sint-Lambrechts-Woluwe

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Dit thema werd ook al besproken in de vorige regeerperiode. Ik had hierover graag een stand van zaken gehad. We hebben in de Raad al vaker discussies gevoerd over het capaciteitsgebrek in het Nederlandstalig onderwijs en over de oorzaken daarvan. De N-VA is, zoals bekend, voorstander van een verdere uitbreiding van de capaciteit en van verdere investeringen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, vanzelfsprekend binnen de bevoegdheidsgrenzen. Het is echter ook belangrijk om te blijven benadrukken dat het voorzien in onderwijs in Brussel een gedeelde verantwoordelijkheid is. Op dat vlak is samenwerking tussen meerdere overheden dan ook belangrijk.

Naast de Vlaamse en de Franse Gemeenschap is er nog een 3de en zeer belangrijke speler actief als facilitator én als inrichtende macht. Die actor wordt wel eens uit het oog verloren. Het gaat om de Brusselse gemeenten. Het zijn net die gemeenten die het soms laten afweten. Dat zal trouwens nog blijken als het straks over basisschool De Knapzak gaat. De gemeenten bekleden een unieke positie omdat zij de mogelijkheid hebben om zowel Nederlandstalige als Franstalige scholen op te richten. Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel kent een toenemende populariteit. Steeds meer mensen kiezen bewust voor het Nederlandstalig onderwijs. Het zou dan ook niet meer dan logisch zijn dat de gemeenten in hun plannen voor capaciteitsuitbreiding hiermee rekening houden en volop investeren in Nederlandstalig gemeentelijk onderwijs.

Aangezien helaas enkel de Stad Brussel Nederlandstalig secundair onderwijs inricht, ligt de focus van mijn vraag op het basisonderwijs. We moeten vaststellen dat een aantal gemeenten hun verantwoordelijkheid ten aanzien van Nederlandstalig basisonderwijs niet opnemen. Een aantal doet het daarentegen wel zeer goed. Maar ook in die gevallen komen ouders en kinderen later mogelijks toch nog voor voldongen feiten te staan, getuige de in november 2019 aangekondigde sluiting van basisschool De Knapzak in Sint-Agatha-Berchem.

Volgens de informatie die de voorganger van collegelid Sven Gatz gaf op 8 februari 2019, bieden vandaag 12 van de 19 Brusselse gemeenten Nederlandstalig basisonderwijs aan. Elsene, Etterbeek, Ganshoren, Oudergem, Sint-Gillis, Ukkel en Watermaal-Bosvoorde doen dat niet.

Vandaag voorzien de gemeenten in ongeveer 50 % van de totale capaciteit van het Franstalig basisonderwijs, maar slechts in 25 % van het Nederlandstalig basisonderwijs. Vele gemeenten verkiezen te investeren in het Franstalig basisonderwijs, dat moge duidelijk zijn. Zo heeft Oudergem, waar er geen Nederlandstalige basisschool is, tijdens de vorige regeerperiode het aantal plaatsen in het Franstalig gemeentelijk basisonderwijs verdubbeld. Daar is dan wel geld voor, maar met het Nederlandstalig onderwijs houden ze zich niet bezig.

Doch ook in gemeenten die wél in Nederlandstalig basisonderwijs voorzien, is de situatie vaak problematisch. Een voorbeeld daarvan is de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe. De voorganger van collegelid Sven Gatz verklaarde op 8 februari 2019 dat Sint-Lambrechts-Woluwe plannen koesterde om het Nederlandstalig gemeentelijk basisonderwijs uit te breiden. Waren dat geen loze beloftes, zeker als je weet dat zelfs de huidige Nederlandstalige gemeentescholen verwaarloosd worden en dat reeds geruime tijd? Zowel in basisschool De Klimop als in de Prinses Paolaschool moeten al langere tijd grote renovatiewerken gebeuren. De onderwijsinspectie heeft al regelmatig moeten dreigen om die scholen te sluiten vanwege de problemen met de onveilige infrastructuur. Daaraan is nooit iets gedaan, maar tegelijkertijd

vloeit er wel heel wat geld naar de volledige renovatie en uitbreiding van de Franstalige scholen in Sint-Lambrechts-Woluwe en dit ondanks het aanbod van de VGC om mee te investeren. Blijkbaar ziet de gemeente de urgentie hiervan niet in.

Wanneer zullen basisschool De Klimop en de Prinses Paolaschool volledige gerenoveerd zijn, zodat de veiligheid van de kinderen niet langer in het gedrang komt?

Koestert Sint-Lambrechts-Woluwe plannen om een nieuwe Nederlandstalige gemeentelijke basisschool op te richten? Op welke manier dringt het collegelid er bij de gemeente op aan om meer actie te ondernemen?

Zijn er het afgelopen half jaar bij de VGC-Administratie aanvragen van Brusselse gemeenten ingediend voor nieuwe capaciteitsuitbreidingen of voor de bouw van nieuwe Nederlandstalige gemeentescholen? Uit welke gemeenten zijn die dan afkomstig?

De heer Jan Busselen (PVDA): Ik vind de bezorgdheid over de slechte staat van de Nederlandstalige scholen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest terecht. Er verkeren wel degelijk scholen in slechte staat. De heer Gilles Verstraeten stelt dat, terwijl de Nederlandstalige scholen in een slechte staat blijven, er tegelijkertijd veel geld vloeit naar de volledige renovatie en uitbreiding van de Franstalige scholen.

Ik heb zelf 12 jaar gewerkt voor de Nederlandstalige muziekacademie van Sint-Lambrechts-Woluwe die gevestigd is in een Franstalige school. Het moge duidelijk zijn dat er ook Franstalige scholen in zeer slechte staat zijn. Zo was de Koning Boudewijnschool in een dermate slechte staat dat de Nederlandstalige inspectie de school afkeurde met een ongunstig advies voor de erkenningsvoorwaarden woonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De Franstalige inspectie keurde de school net niet af. Bijgevolg moest de Nederlandstalige academie verhuizen naar een Franstalige nieuwbouw.

De stelling dat er enorm veel geld vloeit naar de volledige renovatie en uitbreiding van de Franstalige scholen, dat noemt men *fake news*.

In de school waar ik werkte, was een toilet een heel jaar onbruikbaar, het toilet ernaast had geen wc-bril, de verwarming viel soms wekenlang uit, het licht was defect, er waren slecht functionerende stopcontacten, er was geen wifi... En dat allemaal in een Franstalige school! Die scholen kampen met dezelfde problemen als de Nederlandstalige scholen, er wordt gewoonweg niet genoeg geïnvesteerd in het onderhoud van de bestaande gemeentelijke scholen. Zowel in de Franstalige als in de Nederlandstalige scholen blijken er al jaren te weinig plaatsen te zijn voor de Brusselse ketjes.

Er staan al muren tussen de Nederlandstalige en Franstalige scholen en de N-VA wil die muren nog hoger maken, door mensen tegen elkaar op te zetten en om het fundamentele probleem van het gebrek aan investeringen van het huidige beleid in de schaduw te zetten. En wie is daar uiteindelijk de dupe van? De Brusselse ketjes. Frans-, Nederlands- of anderstalig. Maar de N-VA maakt er liever een wij-zij-verhaal van.

Toen we zeiden dat vzw FIX in die school kleine herstellingen kon uitvoeren, was het antwoord dat dit niet mogelijk was. Er mocht geen samenwerking zijn tussen Nederlandstaligen en Franstaligen. Omgekeerd is dat ook het geval. Franstalige scholen kunnen niet terecht bij vzw JES voor hun activiteiten. Dat is toch geen goede zaak!

Zal collegelid Sven Gatz de nodige maatregelen treffen zodat vzw's zoals FIX alsnog kleine renovaties kunnen uitvoeren in de gemeentescholen?

Collegelid Sven Gatz: De problematiek van de infrastructuur van het Nederlandstalig onderwijs van de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe, de basisschool Prinses Paola en de buitengewoon lagere school Klimop, kennen al een hele voorgeschiedenis. Ik verwijs naar het debat dat op 23 januari 2019 in deze Raad werd gevoerd over dit onderwerp. Vandaag zijn er hierover weinig nieuwe zaken te melden.

In 1996 werd door de betrokken gemeente bij het Agentschap voor Infrastructuur van het Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap (AGION) een 1ste aanvraagdocument ingediend om subsidies te krijgen voor renovatie en nieuwbouwwerken.

Mijn voorganger, de heer Guy Vanhengel, voerde in 2013 en in 2016 meerdere gesprekken over dit dossier, zowel met de burgemeester als met de schepen voor Nederlandstalige aangelegenheden. De afspraak was toen dat de gemeente een gefaseerd plan zou opstellen, uitgetekend, geraamd en getimed, voor de beide scholen, om aldus een betere infrastructuur en, indien mogelijk, een capaciteitsuitbreiding te bewerkstelligen. Ook werd er afgesproken dat de VGC het engagement zou opnemen om te co-financieren, rekening houdend met de beschikbare middelen. Die afspraak geldt nog altijd.

Zowel de VGC als de Onderwijsvereniging van het Stedelijk en Gemeentelijk onderwijs (OVSG) hebben er sindsdien herhaaldelijk bij de gemeente op aangedrongen om vaart te maken met een ontwerp dossier, in functie van subsidiëring door AGION en de VGC.

In 2016 en 2017 had de Vlaamse onderwijsinspectie immers opmerkingen bij de erkenningsvoorwaarden en werd de procedure tot intrekking van de erkenning van de scholen door de Vlaamse Gemeenschap ingezet. In mei 2017 besliste de Vlaamse Regering om de procedure op te schorten, aangezien een verbeterplan kon worden voorgelegd. In 2018 besliste de Vlaamse Regering om de erkenning niet in te trekken. Dat wil daarom niet zeggen dat het gebouw in een goede staat zou zijn.

In juli 2018 verstreek de deadline van het in 1996 ingediende AGION-dossier, wat betekent dat er een nieuwe aanvraag moet ingediend worden en dat de gemeente opnieuw onderaan op de wachtlijst komt te staan.

In augustus 2018 mocht de VGC een ruwe raming ontvangen voor een project waarbij de bestaande campus zou gerenoveerd en uitgebreid worden. Naast een verdubbeling van de Prinses Paolaschool en de renovatie van de school Klimop, voorzag de gemeente in het inkantelen van de wijkafdelingen, de integratie van sportterreinen, een Nederlandstalige bibliotheek, een muziekschool, het jeugdhuis of het kinderdagverblijf Roodebeek, een ondergrondse parking en een conciërgewoning. De totale kosten van het volledige project werden bruto geraamd op 23 miljoen euro. Dat is een vergelijkbaar bedrag als het bedrag dat werd uitgetrokken voor de Comeniuscampus.

Tot op vandaag is er bij AGION geen nieuwe subsidieaanvraag, inclusief gedetailleerde ramingen en een concrete timing, ingediend. Er bestaat een soort van pre-masterplan, maar daarnaast is er nog niets.

Het spreekt voor zich dat een subsidiëring door de VGC, zoals het dossier nu is opgesteld, met name zonder cofinanciering vanwege de Vlaamse Gemeenschap en zonder een gefaseerd investeringsplan van de gemeente, momenteel niet haalbaar is.

Voorzitter: mevrouw Soetkin Hoessen

De gerichte aanpak kan eruit bestaan dat er een stappenplan wordt gemaakt met een slimme spreiding van de nodige investeringen over meerdere begrotingsjaren van de gemeenten. Het onderwijsdossier zal bovendien tot subsidieerbare dimensies moeten worden herleid. Nu is dit te omvangrijk. De inzet van gemeentelijke middelen, gecombineerd met de middelen van de Vlaamse Gemeenschap en de VGC, blijft natuurlijk mogelijk én realistisch.

Aangezien het dossier diverse bevoegdheden van de VGC betreft, wordt het transversaal behandeld. Er kunnen tussenkomsten vanuit verschillende beleidsdomeinen nodig zijn. We zijn nog steeds in gesprek, maar we wachten op de eerstvolgende stap van de gemeente, die in deze zaak de regie heeft.

Er werd me gevraagd hoe het staat met de infrastructuurprojecten van het gemeentelijk Nederlandstalig onderwijs in Brussel in de andere gemeenten. Er lopen vandaag 7 projecten. Op 1 dossier na werden deze gefinancierd of gecofinancierd met VGC-middelen. Het betreft: De Kriek in Schaarbeek, De Puzzel in Vorst, Campus Mutsaard en de nieuwe basisschool Zennestraat in de Stad Brussel, Everheide in Evere, Poelbos in Jette en De Knapzak in Sint-Agatha-Berchem. Er zijn 2 gemeenten aan het onderzoeken of en hoe Nederlandstalig onderwijs kan worden ingericht en gefinancierd: Sint-Gillis en Elsene. Zij krijgen steun van de OVSG. De VGC zal in de komende maanden gesprekken hebben met de betrokken gemeentebesturen.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik blijf het hemeltergend vinden dat het gemeentebestuur van Sint-Lambrechts-Woluwe zo lang ‘met de voeten heeft geslept’ in dit dossier. Zoals collegelid Sven Gatz zei is er al sinds 1996 sprake van dit dossier. Men heeft dit gewoonweg laten verlopen en nadien niets meer ondernomen. Dit getuigt niet echt van goed bestuur.

Op zich ben ik blij dat men nu verder kijkt dan de neus lang is. Er komt effectief een project voor die scholen en mogelijk voor enkele andere dossiers. Als men iets zou kunnen doen zoals de Comeniussite, dan zijn wij daar natuurlijk voor. Comenius is immers een zeer mooi project, met de integratie van verschillende beleidsdomeinen. Het is echt een ontmoetingsplaats voor de buurt geworden.

Het kan natuurlijk nog lang duren vooraleer dit van de grond komt. Bestaat intussen het risico dat de scholen worden gesloten en dat zij hun erkenning verliezen, gezien de staat waarin de infrastructuur zich vandaag bevindt?

Ik vind wel dat de heer Jan Busselen spijkers op laag water zoekt. Ik zit zelf in de gemeenteraad van Anderlecht en weet in welke schabouwelijke staat veel Franstalige scholen zich bevinden. Ik vind het dan ook goed dat de Franse Gemeenschap of de Cocof hun verantwoordelijkheid nemen of de gemeente iets aan de infrastructuur doet. Hier gaat het over 2 gemeentescholen die dreigen te worden gesloten wegens een infrastructuur die niet in orde is, terwijl er al jarenlang een subsidieaanvraag loopt en de VGC klaarstaat met een zak geld om het probleem op te lossen. Men laat die aanvraag echter gewoon verlopen. Ik stel me daar serieuze vragen bij. Het betrokken gemeentebestuur neemt zijn verantwoordelijkheid wel op voor het Franstalig

onderwijs, maar laat het Nederlandstalig onderwijs verrotten. Dat is geen kwestie van muurtjes opwerpen. Wij zijn net voor meer samenwerking inzake Onderwijs in Brussel. We wensen samenwerkingsakkoorden te maken, te zoeken welke convergenties mogelijk zijn en taalleerkrachten uit te wisselen en dit binnen de grenzen van ieders bevoegdheid en met respect voor de andere gemeenschap. Wat de heer Jan Busselen hier nu verkondigt over mijn partij is dan ook klinkklare onzin, die we niet zomaar wensen te slikken.

De heer Jan Busselen (PVDA): Ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag over vzw FIX.

Mijnheer Verstraeten, er staat een soort muur tussen het Franstalig en Nederlandstalig onderwijs. Ik gaf net het voorbeeld van een school die helemaal verkommert en die gedurende de laatste 12 jaar in een steeds slechtere staat is verzeild.

De voorzitter: Het is wel de bedoeling dat de raadsleden het College interpellieren en niet elkaar.

De heer Jan Busselen (PVDA): Ik denk dat ik toch het recht heb om te antwoorden op de stellingen van de heer Gilles Verstraeten.

Conclusie: er zijn veel voorbeelden van gemeentescholen die in slechte staat zijn.

Collegelid Sven Gatz: Ik was inderdaad vergeten te vermelden dat steun vanuit vzw FIX zeker mogelijk is. Zij kunnen soelaas brengen voor een beperkt aantal interventies, echter niet voor het gehele dossier.

Mijn vergelijking met Comenius was zowel terecht als onterecht. Ze was terecht wat betreft de financiële massa, maar het aantal plaatsen dat we daar konden creëren, verschilt sterk van dit project. Het is een enorme financiële inspanning voor een beperkte winst aan bijkomende plaatsen. We zullen dan ook moeten zien dat we het onderwijsdossier voor een stuk kunnen loskoppelen van de rest van de plannen van de gemeente. Zo kunnen we sneller vooruitgaan. Het is goed om ambitieus te zijn en er zijn wel degelijk al veel contacten geweest met de bevoegde schepen. Op een gegeven moment moeten we echter kunnen starten met een concreet project. We gaan ervan uit dat dit nog mogelijk is.

De erkenning van de bestaande scholen door de Vlaamse overheid is in orde, maar men zit in een soort overgangsfase waarbij men containeroplossingen duurzaam zal moeten omzetten. Het is niet de bedoeling om kinderen 10 tot 15 jaar in die omstandigheden te laten les volgen. De contacten met de gemeente zullen nogmaals worden bekeken, binnen de omstandigheden die ik heb geschetst. Wij willen zeer ver gaan met onze dienstverlening als flankerende overheid, maar de initiërende overheid moet zelf ook een aantal stappen zetten. Wij kunnen die dossiers niet zomaar op ons nemen. We lossen hier en daar problemen op, want dat behoort tot de dienstverlening van het huis, maar de initiële plannen moeten door de inrichtende macht worden opgestart én afgebakend.

- *Het incident is gesloten.*

De acties van de VGC met betrekking tot eenzaamheid

Mevrouw Cielkje Van Achter (N-VA): Onlangs kreeg ik enkele cijfers onder ogen over eenzaamheid in Vlaanderen. Ik wou deze graag met de Raad delen. Ik heb wel geen Brusselse cijfers, maar dit kan vandaag misschien worden besproken.

De cijfers zeggen het volgende: 1 op 4 Vlamingen ervaart sterke tot zeer sterke gevoelens van eenzaamheid en 10 % van de Vlamingen heeft minder dan maandelijks contact met burens, vrienden of familie. De leeftijdsgroep met het hoogste risico op vereenzaming is de 40- tot 69-jarigen. En 25 % van de werkende bevolking, 21 % van de jongeren en 15 % van de studenten voelt zich eenzaam. Een derde van de ouderen met een groot sociaal netwerk voelt zich eenzaam, maar 28 % van de ouderen met een klein sociaal netwerk heeft daarvan geen last. Dit zijn dus zoals gezegd Vlaamse cijfers. Ik weet niet of we in Brussel ook over dergelijke cijfers beschikken? Meten is weten. Ik ken vandaag de ernst van het Brusselse probleem niet, maar mijn buikgevoel zegt dat er in deze stad ook veel eenzaamheid is.

Ik zie dit namelijk in mijn werk bij ouderen en bij jongeren. Het zijn zeker geen alleenstaande gevallen waarbij jongeren die hier wonen en werken, zich eenzaam voelen. Zij beslissen dan soms om terug te keren naar de streek van hun familie. De anonimiteit van onze grootstad kan een rem vormen voor het leggen van sociale contacten. De taal kan eveneens barrières opwerpen. Een beetje eenzaamheid is natuurlijk geen probleem. Het wordt pas problematisch wanneer er sprake is van zorgwekkende eenzaamheid, die langdurig en vaak verborgen is. Die kan leiden tot lichamelijke en psychische klachten en ze tast ons kostbaar sociaal weefsel aan. Eenzaamheid is geen objectief gegeven: 2 personen die zich in eenzelfde situatie bevinden, kunnen eenzaamheid anders ervaren. Dat maakt dat er geen pasklaar antwoord is op vereenzaming. De meeste acties die gericht zijn op de bestrijding van eenzaamheid, richten zich op senioren of op mensen in armoede.

De Vlaamse Regering maakt van eenzaamheidsbestrijding 1 van de pijlers van het welzijnsbeleid. Er wordt vooral gewerkt rond bewustwording van het thema. De *vrt* speelde daarin onlangs een belangrijke rol via het programma *Eenzaam*. Het Vlaams Parlement heeft over deze kwestie een resolutie aangenomen. De VGC van haar kant neemt hierrond vandaag reeds acties op het terrein, die echter voornamelijk gericht zijn op ouderen in een situatie van sociaal isolement. Er is het Brussels Ouderenplatform, dat specifieke activiteiten voor ouderen organiseert. Er zijn de lokale dienstencentra (LDC), die belangrijke spelers zijn van het Welzijnsbeleid van de VGC. Sociaal isolement is ook 1 van de criteria in de projectoproep 'Bruss-it'.

Het College keurde in november 2017 het project 'Sociaal isolement tegengaan via buurtgericht werken' van Odisee goed. Via dit project onderzoekt men hoe welzijnsorganisaties moeten worden uitgerust om buurtnetwerken te verdiepen en verduurzamen. Sociaal isolement en eenzaamheid zijn verschillende begrippen. Terwijl sociaal isolement een meer objectief criterium is, waarbij de omvang van de sociale cirkel wordt beschouwd, is eenzaamheid eerder persoonsgebonden. Eenzaamheid is het subjectieve gevoel dat er relaties ontbreken. Het is perfect mogelijk dat men zich eenzaam voelt zonder daarom in sociaal isolement te zitten.

In het Bestuursakkoord 2019-2024 van het College wordt aandacht besteed aan eenzaamheid, maar enkel bij de Vlaams-Brusselse ouderen. Er worden geen initiatieven vermeld voor andere Brusselaars.

Het akkoord zegt: “De VGC probeert met haar beleidsacties eenzaamheid te doorbreken en zo te werken aan een stad voor gelukkige mensen op verschillende vlakken. Als VGC willen we dat de actieve senior graag en gelukkig in de stad blijft wonen. We investeren in warme netwerken rond de ouder wordende Brusselaar en valoriseren hun competenties. Oud is niet ‘out’.”

We zijn het daarmee volmondig eens. Het blijft natuurlijk wel heel vaag. Hieruit kunnen we niet afleiden welke beleidsacties er worden genomen. Ik zou de collegevoorzitter willen vragen om ons te laten weten wat het College gaat doen of reeds doet rond eenzaamheid. Ik denk dat onze gemeenschapscentra een heel belangrijke rol spelen in dit verhaal. Zij brengen immers veel mensen samen. Bij tal van gelegenheden creëren zij mogelijkheden voor de Brusselaars om samen te komen. Ik zou de collegevoorzitter willen oproepen om hiervan een prioriteit te maken.

De Beleidsverklaring 2019-2020 stelt ‘beleidsacties eenzaamheid’ in het vooruitzicht. Over welke acties gaat het dan en binnen welke beleidsdomeinen worden deze gekaderd?

Hoe ziet het College de centrale rol van het Brussels Ouderenplatform in de strijd tegen eenzaamheid bij ouderen? Worden er bijkomende inspanningen gepland via nieuwe acties over de subjectieve eenzaamheid bij ouderen?

Op welke manieren werken de LDC specifiek rond het thema eenzaamheid en hoe wordt een en ander actief opgespoord? Sommige dienstencentra werken heel intens op het vlak van sociaal isolement en brengen mensen samen in hun lokale gemeenschap. Dat zijn mooie projecten.

Welke specifieke maatregelen worden er genomen om de eenzaamheid bij andere bevolkingsgroepen in kaart te brengen en hun vervolgens ondersteuning te bieden?

Is er een nieuwe projectoproep ‘Bruss-it’ gelanceerd voor 2020? Zal bij de jurering meer rekening gehouden worden met de bestrijding van het eenzaamheidsgevoel bij de Brusselaars?

Werd het project van Odisee rond sociaal isolement reeds afgewerkt? Zo ja, wat zijn de resultaten?

Mevrouw Carla Dejonghe (Open Vld): Het is een goede zaak dat de problematiek van de eenzaamheid hier op agenda komt. Het was ook de keuze van de bevoegde commissie. Mevrouw Cielte Van Achter heeft meer dan gelijk als ze zegt dat je eenzaamheid moet loskoppelen van leeftijd.

Ikzelf ben voorzitter van *alll*, een belangenvereniging voor alleenwoners. Waarover gaat dat? Een alleenwoner is iemand die alleen opdraait voor alle dagelijkse kosten, of dat nu de huur is of de nutvoorzieningen of de dagelijkse boodschappen. Dat gaat om een heel diverse groep. Het gaat van jong tot oud, van mensen met of zonder kinderen, die bewust alleen zijn of gescheiden zijn of weduwe of weduwnaar zijn. Een ding is zeker: ooit in je leven zal het je ook overkomen.

We hebben een aantal jaar geleden een enquête gedaan in Brussel. Daarin werd gepeild naar de noden en behoeften van alleenwoners. Onlangs is er een nieuwe enquête opgestart. Uit die enquête is gebleken dat niet elke oudere alleenstaande eenzaam en ongelukkig is en niet elke jongere single een feestvierende levensgenieter is.

Eenzaam zijn, alleen zijn en alleen wonen zijn geen synoniemen. Wie alleen woont, is niet per se eenzaam. Het gaat niet zozeer om de hoeveelheid van de sociale contacten, maar wel om de kwaliteit ervan. Tieners wonen meestal niet alleen maar hebben proportioneel toch het vaakst een gevoel van eenzaamheid.

Mevrouw Van Achter heeft het al aangegeven: eenzaamheid is veeleer een subjectief gevoel. Het sociale netwerk en de moderne communicatie hebben daar een grote invloed op. Daarnaast speelt ook de persoonlijkheid een rol. Sommige mensen zijn nu eenmaal stressbestendiger en weerbaarder dan anderen.

Van jongs af aan inzetten op een goede geestelijke gezondheid en mentale veerkracht - zoals bv. met de 'Fit in je hoofd'-campagne - is dan ook een belangrijke pijler om de eenzaamheidsproblematiek aan te pakken. Vergeet niet dat 1 op de 10 mensen een chronisch eenzaamheidsprobleem heeft.

Uit de enquête is ook gebleken dat mensen die het moeilijk hebben om op het einde van de maand de eindjes aan elkaar te knopen, eerst gaan besparen op uitgaan, zoals restaurantbezoeken, op café gaan met vrienden en de bioscoop bezoeken. Ook hebben we vastgesteld dat 59 % van de alleenstaanden tussen 25 en 36 jaar het 'zeer moeilijk' tot 'onmogelijk' vindt om te sparen. Zij gaan dan ook in de 1ste plaats besparen op hun vrijetijdsbestedingen. Ook jonge werkende mensen die alleen wonen, kunnen op die manier terechtkomen in een sociaal isolement.

Het is duidelijk dat de VGC in haar beleid aandacht moet hebben voor al die verschillende aspecten van eenzaamheid. Ze mag zich niet beperken tot het aanpakken van sociaal isolement bij ouderen. Uiteraard moet dit laatste een aandachtspunt blijven.

Hoe zal de collegevoorzitter de komende jaren via diverse initiatieven en op een transversale manier inzetten op eenzaamheidsbestrijding?

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik wil vooreerst mevrouw Cieltje Van Achter danken voor deze belangrijke vraag. Ik herinner me dat we 1 à 2 jaar geleden in de bevoegde commissie gesproken hebben over mantelzorgers, hun moeilijke situatie en het einde van contracten. Voor de mantelzorgers is er namelijk een groot verschil tussen Brussel en Vlaanderen als het gaat over het bijstaan van zieke familieleden of vrienden. In Vlaanderen zijn de mantelzorgers eerder familieleden en in Brussel meer kennissen en vrienden. Dat geeft aan hoe je in een grootstad veel hebt aan kennissen, burens en vrienden die voor je zorgen. De situatie is heel anders dan in Vlaanderen. Het is heel moeilijk om cijfers te plakken op het aantal mantelzorgers. Los van het zorgen voor de zieke mensen waren er in de bevoegde commissie ook getuigenissen van mensen die zeiden dat het bezoek aan de zieke persoon uiteindelijk interessanter was en een beter medicijn dan de 'echte' medicatie die de persoon moest slikken.

Ik overval de collegevoorzitter wellicht met mijn vraag, maar ik vind dat ze perfect past binnen het eenzaamheidsdossier. Het profiel van de mantelzorgers is in Brussel niet gekend. Wie zijn dat? Hoeveel zijn er? In Vlaanderen is dit allemaal eenvoudiger te bepalen. Omdat het in Brussel gaat om vrienden en kennissen, ligt dat moeilijker. Mensen doen zoiets immers vaak spontaan. Ze sluiten zich niet onmiddellijk aan bij een organisatie om zich 'officieel' als mantelzorger aan te melden. De vraag van mevrouw Cieltje Van Achter kan daarop verder borduren. Ze kan uitgebreid worden en er kan grondig worden nagegaan wat de situatie van de mantelzorg in de Brusselse grootstedelijke context is.

Mevrouw Hilde Sabbe (one.brussels-sp.a): Ik vind het fijn om vast te stellen dat, wanneer politici dezelfde bezorgdheden hebben, soms alleen de visies en de recepten verschillen. Ik ben dan ook heel blij met deze vraag. Het geeft me een goed gevoel dat we niet altijd elkaars opposanten zijn, maar bepaalde bezorgdheden delen. Zeker voor een thema als eenzaamheid is dat een heel belangrijk uitgangspunt. Niets creëert meer eenzaamheid dan het gevoel dat je ergens buitengesloten bent met een mening of dat je de verschillen niet kunt overstijgen. Dat is een recept voor eenzaamheid. De raadsleden hebben een voorbeeldfunctie om op dat vlak samen te werken. Het zal sommigen misschien verheugen dat onze fractie samen heeft gezeten met Xavier Taveirne, de maker van de *vrt*-reeks *Eenzaam*. We wilden weten wat de politiek kan doen aan die problematiek. Dat ligt natuurlijk niet voor de hand. De politiek houdt zich immers meestal bezig met heel concrete zaken.

Ik wil de Raad de aanbevelingen van de tv-maker niet onthouden. De heer Xavier Taveirne sprak over een eenzaamheidstoets, in navolging van de armoedetoets, om elke beleidsmaatregel te testen. Als je bijvoorbeeld de tarieven van het openbaar vervoer verhoogt, dan heeft dat ook gevolgen op het vlak van de eenzaamheid, want dan gaan mensen minder snel het openbaar vervoer nemen. Hij sprak ook over de aanwijzing van een schepen van Eenzaamheid. Dat klinkt misschien een beetje vreemd, maar dat hoeft niet het geval te zijn. Dat zou bijvoorbeeld iemand kunnen zijn die controleert wie de nieuwe bewoners in een gemeente zijn en nagaat of ze behoefte hebben aan extra informatie. Hij had het ook over het project 'Zorg ontmoet zorg'. Waarom zou je niet kunnen combineren, zoals Vlaanderen dat al doet: bv. kinderopvangdiensten combineren met een bejaardentehuis of actieve bejaarden inzetten in onthaalklassen? Het moet toch mogelijk zijn om al die noden samen te brengen.

Uiteraard spelen ontmoetingsruimten een grote rol. Daar kunnen mensen elkaar laagdrempelig en zonder financiële hinderpaal ontmoeten. Het allerbelangrijkste is dat niemand het gevoel heeft dat hij of zij ergens niet welkom is omdat ze daar anders denken, er anders uitzien of een andere taal spreken. Die factoren zijn immers heel determinerend voor eenzaamheid. De politieke vertegenwoordigers kunnen het goede voorbeeld geven en samenwerken rond een thema dat absoluut voor iedereen heel belangrijk is.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Ik herhaal wat ik al eerder heb gezegd in het kader van de begrotingsbesprekingen. Eenzaamheid is dodelijker dan alcohol en sigaretten. Verbinding is nodig. Ik houd oprecht mijn hart vast bij al die besparingen in Vlaanderen op alles wat verbindend is en die ook op Brussel wegen. Ik wil dezelfde boodschap verkondigen als mevrouw Hilde Sabbe. Ik hoop dat we hier echt samen aan kunnen werken. Ook ik zeg: bedankt, mevrouw Cieltje Van Achter, voor deze vraag.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Ik wil op mijn beurt mevrouw Cieltje Van Achter bedanken voor haar boeiende interpellatie. Eenzaamheid en sociaal isolement zijn inderdaad maatschappelijke thema's die de aandacht van de VGC verdienen en waarop we actief willen inzetten over de respectieve beleidsdomeinen heen. Dat komt het sterkst tot uiting in een aantal acties op het vlak van Welzijn. Zoals de sprekers al heel goed hebben aangegeven, zijn eenzaamheid en sociaal isolement complexe situaties en problematieken die je niet zomaar in een beleidsdossier oplost, maar waarvoor je moet samenwerken.

In het Bestuursakkoord 2019-2024 staan hierover wel degelijk een aantal zaken en het is niet omdat het College expliciet inzet op het bestrijden van eenzaamheid bij ouderen, dat het dat niet ook bij andere doelgroepen doet. Dat is een heel belangrijke vaststelling. Eenzaamheid bij ouderen is heel vaak gelinkt aan netwerken die kleiner worden. Eenzaamheid bij tieners en bij

jongeren en jongvolwassenen – waarnaar hier heel terecht is verwezen – gaat heel vaak over overgangsmomenten, als ze op kot gaan of van school veranderen. Je moet de achterliggende oorzaken altijd meepakken in het beleid en je moet voor iedereen een beleid rond eenzaamheid voeren. Je moet durven kijken hoe je daarrond moet werken in functie van wie je voor je hebt. Het gaat in de 1ste plaats over een gemis van een verbondenheid. In die zin is het een heel subjectief gegeven. Dat maakt het beleidsmatig niet zo gemakkelijk om mee om te gaan.

Je moet werken aan netwerkversterking en dus ook het sociaal isolement verminderen om de subjectieve eenzaamheid te bestrijden. De kracht van de VGC is dat ze heel sterk op wijken kan inzetten en plaatsen voor ontmoetingen kan creëren. Die moeten voor iedereen toegankelijk zijn.

De VGC kan op verschillende manieren inzetten op de eenzaamheidsproblematiek. Een aantal zaken is hier al aan bod gekomen: buurtzorgnetwerken, initiatieven gericht op inclusie van kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen met zorgnoden, het opzetten van vormingstrajecten om mensen weer aansluiting te doen vinden bij het gemeenschapsleven of de arbeidsmarkt, het aanbieden van arbeidszorg voor mensen met psychische problemen, de uitbouw van de Brede Scholen, de gemeenschapscentra en het gehele sociaal-culturele werkveld. Dit zijn allemaal belangrijke hefboomen in de strijd tegen eenzaamheid.

Natuurlijk gaat het er ook om die hefboomen bewust te gebruiken. Met ons N-netwerk hebben we echter al heel wat in handen om dat te doen.

Binnen de beleidsdomeinen Welzijn en Gezondheid is er - ruimer dan de doelgroep van de ouderen - structureel aandacht voor netwerkversterking en eenzaamheid. Het detecteren van eenzaamheid en hiermee vervolgens aan de slag gaan, is een fundamenteel onderdeel van het welzijns- en gezondheidswerk door de sociale, medische en psychologische begeleiding van de mensen. De rol van de '*social professional*' in het bestrijden van eenzaamheid is van cruciaal belang.

Ik geef een aantal voorbeelden binnen mijn bevoegdheden. Zo staan we erop om de buurtzorgnetwerken te versterken. We doen dat via de LDC en de diensten voor gezinszorg. Het gaat daarbij ook over de lokale netwerken van het Huis van het Kind en de buurtgerichte werking van onze IBO's. En gisteren is 'Hubbie' geboren, een inclusiewerking op speelpleinen die past in onze inclusiewerking voor doelgroepen.

Bij ons lokaal sociaal beleid vermeld ik nog de projectoproep 'Bruss-it' en het traject Stadspiratie waarbij wordt bekeken hoe het thema eenzaamheid zo goed mogelijk kan worden geïntegreerd.

Men vroeg uitleg over de centrale rol van het BOP. De VGC kent jaarlijks een subsidie toe aan de vzw BOP, het Brussels Ouderenplatform, zowel voor haar sociaal-culturele opdrachten als voor haar ondersteuningsopdrachten op vlak van Welzijn en Gezondheidspreventie. De vzw BOP ontwikkelt binnen haar welzijnswerking een aanbod op maat, al dan niet in samenwerking met de Nederlandstalige gemeenschapspartners zoals seniorenverenigingen, de LDC, de woonzorgcentra, de centra voor geestelijke gezondheidszorg, CAW Brussel, het Kenniscentrum WWZ, Logo Brussel en allerlei zelforganisaties. Volgens de vzw BOP zijn sociale en culturele participatie cruciale factoren in het welbevinden van mensen en in het bestendigen of creëren van sociale contacten. Eenzaamheid is een persoonlijke ervaring, aldus het BOP, en niet per definitie te reduceren op alleen zijn. Mensen die alleen zijn, zijn niet

noodzakelijk eenzaam en omgekeerd. In 2018 en 2019 heeft het BOP in samenwerking met de deelwerking Elder van CGG Kruidtuin specifieke trajecten opgezet om de krachtbronnen van Brusselse ouderen, geconfronteerd met emotionele en sociale eenzaamheid, aan te spreken. De vzw BOP wil in 2020, naast de samenwerking met CGG deelwerking Elder, BOfort en Lus vzw, een project opzetten om een betekenisvol netwerk en nieuwe verbindingen op te zetten rond (ex-)kankerpatiënten en mantelzorgers die hier nood aan hebben. In mei 2020 zal een eerste workshop plaatsvinden voor kankerpatiënten en mantelzorgers bij BOfort. Op basis van de bevindingen binnen BOfort wordt vanaf het najaar 2020 samen met Lus vzw een initiatief uitgewerkt voor de Brusselse ouderen.

De LDC besteden al heel wat aandacht aan het thema van de eenzaamheid bij ouderen. Dit maakt deel uit van de opdrachten van de LDC's binnen het Vlaamse woonzorgdecreet en de specifieke opdrachten in het kader van buurtzorg. Een LDC kan dit thema opnemen in zijn informatieaanbod, een spreker uitnodigen of samenwerken met wijkgezondheidscentra uit de buurt. De LDC's organiseren ook belrondes naar bezoekers die afwezig waren. Een lokaal dienstencentrum met een zorgcoördinator of zorgcoach in het team kan zelf huisbezoeken bij ouderen uit de buurt afleggen en meer tijd investeren in de welzijnsopvolging van individuele bezoekers om zo sneller problemen te detecteren.

Vanaf 2020 gaan we de LDC's verder ondersteunen in de buurzorgontwikkeling en het versterken van kwetsbare burgers. Ze zullen hierbij ondersteund worden door de praktijkonderzoekers van Odissee in het kader van het project 'Resokit' waarvoor we middelen hebben uitgetrokken. Dat initiatief focust expliciet op de preventie van sociaal isolement, het aanpakken van eenzaamheid en het doorbreken van sociaal isolement, vertrekkend vanuit de buurt zelf.

De voorbije legislatuur deed de hogeschool Odissee, in opdracht van toenmalig collegelid Bianca Debaets en haar bevoegdheden rond samenleven in diversiteit, een onderzoek naar eenzaamheid en het tegengaan van sociaal isolement van kwetsbare burgers. Het onderzoek kreeg de titel "*Sociaal isolement van kwetsbare Brusselaars tegengaan via buurtgericht werken*" en als werknaam 'Resokit'. De VGC ondersteunde Odissee de afgelopen 2 jaar voor een praktijkonderzoek rond vereenzaming, sociaal isolement en buurtgerichte netwerkversterking in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het project verloopt in fases. Een belangrijk deel van de eerste projectfase wordt uitgemaakt door een literatuurstudie, beleidsaanbevelingen en het aanreiken van methodieken over eenzaamheid en sociaal isolement in Brussel.

Tijdens de lopende legislatuur kenden wij middelen toe voor een 2de fase, die momenteel wordt opgestart. In die 2de fase willen we de opgedane kennis omzetten in praktijk. We stellen ons niet tevreden met een mooi literatuurverslag. Onze mensen moeten ermee aan de slag kunnen gaan.

De oproep 'Bruss-it' is opgenomen in het Bestuursakkoord 2019-2024 "Brussel is wat we delen". De concrete modaliteiten voor deze nieuwe oproep worden op dit moment door de Administratie verder uitgewerkt. Met de nieuwe projectoproep wil de VGC gemeenschapsvorming in de (semi)-publieke ruimte stimuleren en inzetten op slim ruimtegebruik. Bij de laatste editie van de oproep in 2019 werd een bijkomend accent aan de projectoproep toegevoegd, namelijk de sociale netwerken van eenzame Brusselaars versterken. Dit accent werd expliciet vermeld in het 2de beoordelingscriterium, namelijk de 'bijdrage tot gemeenschapsvorming en participatieve aanpak, met bijzondere aandacht voor het betrekken

van Brusselaars die sociaal geïsoleerd zijn'. De jury hield bij de beoordeling van de projecten in 2019 wel degelijk rekening met het aspect eenzaamheid. Sowieso heeft de thematiek 'gemeenschapsvorming in de gedeelde ruimte' de facto een doelstelling in zich om mensen bijeen te brengen. We zullen zien of we het met de 2de oproep nog concreter kunnen maken. Het is de bedoeling daarop verder te blijven inzetten.

Mevrouw Khadija Zamouri had een vraag over het profiel van de mantelzorgers in Brussel. Op dat punt kan er inderdaad een verschil zijn met Vlaanderen. Dat is trouwens ook de kracht van de VGC: wij gaan in Brussel na hoe we met bepaalde mensen of doelgroepen moeten werken.

Met 'Het Buurtpensioen' hebben we een mooi initiatief ontwikkeld in Brussel, een stad waar mensen minder gemakkelijk op hun familie kunnen terugvallen. Buurtpensioen gaat op zoek naar potentiële mantelzorgers. Voor de mantelzorgers kan het ook voor zingeving zorgen en hun warmte geven. Ik hoop dan ook dat de mooie projecten die we in Brussel ontwikkelen, 'besmettelijk' worden voor Vlaanderen. Ik denk dat de Brusselse projecten ook toegepast zouden kunnen worden in Gent, Antwerpen of in andere Vlaamse steden.

Over de ontmoetingsruimten en netwerken werd er al veel gezegd. Misschien nog een laatste opmerking. Op eenzaamheid rust een taboe. Heel wat mensen durven hun eenzaamheid niet aan te kaarten. Dat taboe bespreekbaar maken, blijft heel belangrijk.

Mevrouw Cielkje Van Achter (N-VA): Het verheugt me dat het College "op de kar is gesprongen." Zo zijn we vertrokken voor de komende jaren.

In de VGC hebben we het geluk dat we transversaal kunnen werken en dat we beschikken over een netwerk op het terrein, met onder andere de dienstencentra en de jeugdwerking. Alles zit onder 1 dak, beleidsmatig en wat de terreinwerking betreft.

Het is goed dat we eerst alles in kaart brengen. Het College heeft daarvoor al goed zijn best gedaan. Ik heb zelf ook al wat aangereikt en voorbeelden gegeven van wat er gedaan kan worden. Ik denk dan aan studenten die bij ouderen zouden kunnen gaan wonen. Heel wat van die ouderen wonen immers alleen in te grote woningen.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik wil hier echt geen pretbederver zijn. Toch wil ik vermelden dat in Brussel de Nederlandstalige en Franstalige mantelzorgers zich hebben verenigd in het consortium M-OK. Dat komt omdat het profiel van de mantelzorgers in Brussel zo divers is. Vaak gaat het om vrienden voor wie taal en origine weinig belang hebben. Misschien kunnen we met dat feit rekening houden bij de verdere uitstippeling van het beleid.

Mevrouw Carla Dejonghe (Open Vld): Ik sluit me aan bij de opmerkingen van mevrouw Van Achter. Het is alleszins veel koren op de molen van de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin. Ik verwacht trouwens nog meer voorstellen.

Mevrouw Hilde Sabbe (one.brussels-sp.a): Een dergelijk debat doet me beseffen waarom ik in de politiek ben gegaan en dat is een heel leuk gevoel. Er is duidelijk eensgezindheid rond dit thema en we gaan ervoor!

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Ik heb begrepen dat de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin wel eens inspiratie 'buiten de muren' haalt. Ze kan misschien ook eens

het dienstencentrum Forum en zijn sociaal woonproject bezoeken, dat gericht is op solidair wonen tussen gezinnen en alleenstaanden. Dat kan misschien inspirerend werken.

- *Het incident is gesloten.*

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O, art. 59)

Kinderarmoede in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Op dinsdag 26 november 2019 organiseerde de Koning Boudewijnstichting een colloquium naar aanleiding van een recent onderzoek naar armoede onder kinderen in onze hoofdstad. Het onderzoek hanteerde een lijst met 17 items om de deprivatie bij kinderen te meten. Die items hebben betrekking op toegang tot gezond eten, tot degelijke kledij, tot uitrusting voor ontspanning buitenshuis en tot vrijetijdsactiviteiten. Indien een kind geen toegang heeft of zich meer dan 3 items niet kan veroorloven, dan is er sprake van deprivatie.

Uit dit onderzoek blijkt dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het hoogste percentage gedepriveerde kinderen telt – 29 % –, in vergelijking met de andere gewesten: 22 % in Wallonië en 8 % in Vlaanderen.

In de vorige legislatuur werd een Kinderarmoedebestrijdingsplan 2016-2020 gelanceerd. Is daarvan een evaluatie gemaakt? Zo ja, wat zijn de belangrijkste conclusies van het evaluatierapport?

Is het College van plan om een nieuw Kinderarmoedebestrijdingsplan op te stellen? Zo ja, zal dat dan gebeuren in samenwerking met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en met de Cocof?

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA): Ik wil me kort aansluiten bij deze terechte vraag naar een evaluatie van het plan en naar een nieuw plan.

Enkele acties uit dat Kinderarmoedebestrijdingsplan zijn bv. de uitbouw van het Huis van het Kind en het Lokaal Loket Kinderopvang. We vinden ook een aantal van die acties terug in de begroting 2020, waaruit we afleiden dat er op dat vlak nog werk aan de winkel is. Wat is de evaluatie van die actiepunten? Wat moet er juist gebeuren?

Er is ook het project ‘Vroege Vogels’, waarbij kleuterparticipatie in het Nederlandstalig onderwijs wordt verhoogd en vooral ook vervroegd. Ik denk dat het heel belangrijk is dat onze kinderen vroeg naar school gaan. Is daarvan een evaluatie gemaakt? Zal dat worden verdergezet in de toekomst?

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Ik wil mevrouw Khadija Zamouri bedanken voor deze vraag. Het is heel interessant en heel belangrijk om dit onderwerp ook hier in de Raad te behandelen. Uit het onderzoek van de Koning Boudewijnstichting heb ik vooral onthouden dat de transversale hefboom voor de strijd tegen kinderarmoede de participatie is van kinderen aan activiteiten in hun omgeving en aan de diensten die er voor hen zijn. De belangrijkste hefbomen om lokaal actie te ondernemen tegen kinderarmoede zijn kinderopvang, onderwijs, buitenschoolse opvangactiviteiten en ouderondersteuning. Dat zijn 4 van de 8 heel belangrijke hefbomen die de VGC in handen heeft waaraan ze kan werken en die ze kan versterken.

De heer Juan Benjumea Moreno (Groen): Deze vraag is er gekomen een week nadat we in de Commissie voor de Gezondheid en Bijstand aan personen van de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (VVGGC) daarover een debat hadden. Daarin heeft de heer Alain Maron, lid van het Verenigd College, gezegd dat er nieuwe instrumenten zouden komen vanuit de GGC om de omvang van de kinderarmoede in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te berekenen. Ik vroeg me af in welke mate de VGC betrokken is bij die studie en of die oefening ook verder toegespitst wordt op mensen die door de VGC bereikt worden.

Er was tijdens de vorige legislatuur ook overleg hierover, ik dacht in een interministeriële conferentie (IMC) of in een interkabinettenwerkgroep (IKW). Zal dat opnieuw gebeuren? Worden de armoedeorganisaties ook betrokken bij die beleidsvoorbereiding? Hoe ziet u persoonlijk die werking van die IKW of van die interministeriële conferentie in deze legislatuur?

Hoe ziet u, naar aanleiding van de plannen van de heer Alain Maron, lid van het Verenigd College, het gecoördineerd plan van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) rond armoedebestrijding en de samenwerking tussen de VGC, de Cocof en de GGC?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Wie terugkijkt op de afgelopen jaren zal de continuïteit zien waarop mevrouw Khadija Zamouri wees. Ook in 2016, 2017 en 2018 werden hierover vragen gesteld. Ik vind het positief dat deze problematiek hier systematisch aan de orde komt. Mijn voorganger antwoordde hierop met soms persoonlijke anekdotes, wat leidde tot boeiende verslagen. Ik wil dat constructief verderzetten en tegelijk inderdaad ook die evaluatie maken en kijken of er moet worden bijgestuurd.

Uw vraag bevat 2 actuele elementen. Uw 1ste vraag is hoe we die evaluatie gaan maken. Ik wil starten met de jaarlijkse aanpak voor de evaluatie van het Kinderarmoedebestrijdingsplan 2016-2020. Twee keer per jaar komen we samen met het Overlegplatform Gebruikersparticipatie, dat de voortgang van het plan opvolgt en bewaakt. Op het einde van het jaar is er een tussentijdse rapportage. De 2de evaluatie is er in juli met het jaarlijkse formele evaluatierapport van het voorgaande jaar. In 2020 wordt er dus gewerkt aan het formele evaluatierapport van 2019. Het huidige Kinderarmoedebestrijdingsplan 2016-2020 moet worden afgerond en er moet een finale evaluatie opgemaakt worden met het oog op een nieuw plan vanaf 2021.

De VGC krijgt voor het Vlaamse kinderarmoedebestrijdingsbeleid in Brussel de lokale regierol toegewezen. Er is een budget van 220.000 euro voorzien voor acties en doelstellingen. De VGC stopt daar uiteraard ook nog een hele hoop eigen middelen in, maar het blijven budgetten waarmee we geen aardverschuivingen kunnen bewerkstelligen. We kunnen alleen een flankerend beleid voeren. We realiseren met de VGC gerichte acties, waarmee we proberen het verschil te maken voor gezinnen in Brussel.

Het plan omvat 4 doelstellingen. Doelstelling 1 betreft de “Uitbouw van een toegankelijk Nederlandstalig aanbod preventieve gezinsondersteuning in Brussel, met bijzondere aandacht voor kwetsbare gezinnen”. Die doelstelling wordt vooral gerealiseerd samen met het Huis van het Kind in Brussel. Het Huis van het Kind heeft een eigen aanbod, zoals de KOALA activiteiten (Kind- en OuderActiviteiten voor Lokale Armoedebestrijding), die zijn opgestart in 2018 in Schaarbeek en de Stad Brussel, de Baboes-ontmoetingsplaatsen en het perinataal aanbod ‘Babyboost’.

Daarnaast ondersteunt het Huis van het Kind ook partnerorganisaties in hun werking om hun eigen aanbod te realiseren: zorgen dat ze zelf een ontmoetingsfunctie kunnen uitwerken of zorgen dat er regio-overleg is. Daarvoor zijn netwerkondersteuners beschikbaar via het Huis van het Kind.

Doelstelling 2 luidt het “Verhogen van de toegankelijkheid van de opvang voor baby’s en peuters”. Daarvoor werken we vooral samen met het Lokaal Loket Kinderopvang dat laagdrempelige ondersteuning biedt aan ouders in hun zoektocht naar kinderopvang. Om kwetsbare gezinnen beter te bereiken, werkt het Lokaal Loket ook samen met andere partners die een aanspreekpunt kunnen zijn voor toekomstige ouders. Ik denk daarbij aan Aquarelle, Zwanger in Brussel, maar ook de partners van het Huis van het Kind, Muntpunt, de geïntegreerde wijkwerking zoals Bonnevie, Buurtwerk Chambéry. Verder zijn er de werkwinkels, de CAW’s, het Agentschap voor Integratie en Inburgering, de Foyer... Overall waar er tentakels zijn, wordt erop ingezet om op die manier te kunnen samenwerken. Natuurlijk probeert het Lokaal Loket ook initiatieven te ondersteunen die willen werken aan een evenwichtig opnamebeleid, zodat de plaatsen die er zijn – want dat zijn er te weinig – zo goed en zo toegankelijk mogelijk gemaakt worden en de kinderopvang zelf zo kwaliteitsvol mogelijk.

Doelstelling 3 luidt het “Verhogen van de kleuterparticipatie in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel”. Dat omvat in het algemeen 2 delen. Enerzijds, moet ervoor gezorgd worden dat zoveel mogelijk kleuters vanaf 2,5 jaar naar school gaan en dus tijdig ingeschreven raken. Anderzijds, moeten kinderen, eens ze ingeschreven zijn, zo vaak mogelijk naar school gaan, elke dag, en op tijd. Daarbinnen past de campagne ‘Vroege Vogels’. Het materiaal wordt aangeboden aan de Nederlandstalige scholen in Brussel, op maat van de school. We moeten nog evalueren of dit het effect heeft dat we willen, of dit de juiste methode is.

De 4de doelstelling gaat over de “Versterking van het beleidsvoerend vermogen van de VGC door middel van kennisopbouw en netwerking”. Daar worden vooral monitoringgegevens uitgehaald, waarmee dan lerende netwerken worden ondersteund. Het gaat ook over participatie en over de inzet van ervaringsdeskundigen. Ik vind het bv. heel mooi dat het Lokaal Loket Kinderopvang onder andere heeft ingezet op laagdrempelig communiceren naar kansarme gezinnen.

Ik ga nog heel eventjes in op de bijkomende vragen rond de samenwerking met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Cocof en met Vlaanderen. Het Kinderarmoedebestrijdingsplan gaat zijn laatste jaar in. We gaan nu een nieuw plan maken. Ik denk dat we daarvoor in de eerste plaats gesprekken moeten aangaan met Vlaams minister Wouter Beke, om te zien of de Vlaamse middelen die daarvoor voorzien worden, gevrijwaard blijven. Dat zullen we binnenkort doen. Daarnaast zullen we in 2020 ook het inhoudelijke traject lopen voor de uitwerking van zo’n nieuw kindarmoedebestrijdingsplan. Wat we zullen doen, zal mee bepaald worden door het participatietraject dat we in het kader van de meerjarenplanning voeren. We hopen dat uit dat participatieproject input komt waarmee we aan de slag kunnen gaan.

Ik denk dat het belangrijk is dat we dat plan zoveel mogelijk afoetsen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Cocof, maar ook met de GGC en de lokale besturen, en vooral ook met de Vlaamse overheid. Armoedebestrijding in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is een gedeelde maar gigantische verantwoordelijkheid. Als we impact willen hebben, kan dat alleen maar door de krachten te bundelen. Dan is het belangrijk dat de doelstellingen op elkaar

afgestemd zijn en dat bijvoorbeeld de ene overheid niet inzet op jongvolwassenen en de andere op kinderen.

Er is uiteraard een IKW, die deel uitmaakt van de IMC Welzijn en Gezondheid. Die wordt nu met de nieuwe legislatuur opnieuw opgestart. Daar willen we uiteraard actief aan deelnemen, zodat we ervoor kunnen zorgen dat de neuzen in dezelfde richting wijzen en dat de middelen die we hebben zo efficiënt mogelijk ingezet worden om de armoedecijfers te counteren.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Dank u wel voor het uitgebreide antwoord. U hebt zelfs mijn bijkomende vragen al beantwoord. Er wordt binnenkort opnieuw een IKW opgestart. Ik hoop dat dat niet te lang op zich laat wachten, gezien de prangende situatie.

- *Het incident is gesloten.*

Voorzitter: de heer Fouad Ahidar

Aanpak van ontwikkelingsstoornissen en CAR vzw

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): In december 2019 voerden de Centra voor Ambulante Revalidatie, kortweg CAR, acties rond de besparingen van de Vlaamse Regering. Er wordt bij hen 1,3 % bespaard op de totale subsidie en er is een niet-indexering van de middelen. 1,3 % lijkt een kleine besparing, maar de middelen waren al niet voldoende.

CAR Brussel vzw verzorgt gespecialiseerde multidisciplinaire diagnostiek en behandeling van kinderen met ontwikkelingsstoornissen, ADHD en autismespectrumstoornis. Andere Nederlandstalige Brusselse centra voor ontwikkelingsstoornissen met een RIZIV-erkenning zijn Zeplin vzw in Sint-Lambrechts-Woluwe en De Poolster. Lerni vzw is tweetalig.

Om begeleiding te krijgen, moet een kind een ‘ticketje’ krijgen, namelijk een officieel bewijs dat er een stoornis is. Voor zo’n onderzoek moet een kind doorgaans al 1 jaar wachten. Een kind moet dan nog eens 1 jaar wachten voor therapie opgestart kan worden. Bij CAR Brussel staan er vandaag 10 kinderen op de wachtlijst, voor 15 kinderen is het onderzoek nog bezig.

Vroeg ingrijpen bij een stoornis vermijdt dat de achterstand oploopt. Besparen op vroegdetectie is dus geen besparing. Het leidt later tot hogere kosten. Maar dat is niet het doorslaggevende argument. Besparen op vroegdetectie is nefast voor een goede schoolloopbaan en het welzijn van het kind.

Ik vermoed trouwens dat veel kinderen niet eens in de Brusselse statistieken voorkomen. Ik spreek daarbij uit eigen ervaring. Destijds werd mijn eigen zoon onderzocht in Leuven en begeleid in Halle, omdat de wachtlijsten bij de Brusselse centra toen al zeer lang waren. Ik spreek over 14 jaar geleden. Ik kon daar met de wagen naartoe en had de financiële middelen. Maar heel veel mensen en kinderen worden vermoedelijk dus uitgesloten van de goede zorgen en diagnoses.

In 2016 kreeg CAR Brussel van de VGC nog een investeringssubsidie van 250.000 euro voor de aankoop en verbouwing van haar gebouw in Jette, dit om de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren en meer kinderen te kunnen behandelen. De Vlaamse besparingen werken dat nu tegen. Welke impact hebben de Vlaamse besparingen op de goede werking en dienstverlening

van de Brusselse Centra voor Ontwikkelingsstoornissen? Door de Vlaamse besparingen vermindert het aantal kinderen dat een behandeling kan krijgen. Hoe groot is de afname? Welke initiatieven neemt u ten aanzien van de Vlaamse overheid? Hoe overlegt u met uw Vlaamse collega van Welzijn?

Er is een nauw verband tussen uw bevoegdheid Welzijn en de bevoegdheid Onderwijs. Kinderen die in een Centrum voor Ontwikkelingsstoornissen (COS) terechtkomen, worden meestal doorverwezen door een CLB. Meer leerlingen in het Nederlandstalige onderwijs betekent ook een toename van het werk in het domein Welzijn. Hoe monitort u die toename? Wat zijn de vaststellingen? Hoe overlegt u met uw collega bevoegd voor Onderwijs?

Wat is de gemiddelde wachttijd voor een diagnose ontwikkelingsstoornissen voor een kind in het Brussels Nederlandstalige onderwijs? Is de wachttijd voor een Brussels kind langer dan voor een kind in het Nederlandstalige onderwijs in Vlaanderen? Hoeveel kinderen staan op de wachtlijsten bij de Brusselse Centra voor Ontwikkelingsstoornissen? Hoeveel Brusselse kinderen wijken uit naar buiten Brussel voor diagnose en behandeling? Welke bijkomende maatregelen neemt u als Brussels collegevoorzitter?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Ik dank mevrouw Els Rochette voor haar vraag die in feite over 2 soorten voorzieningen handelt. Enerzijds is er de werking van de vzw CAR Brussel en bij uitbreiding de centra voor ambulante revalidatie in Brussel; anderzijds betrof haar vraag de centra voor ontwikkelingsstoornissen (COS) en het belang van een tijdige diagnostiek. Het is belangrijk om dat onderscheid te behouden vooraleer ik inga op de concrete vragen.

De Centra voor Ambulante Revalidatie (CAR) staan in voor gespecialiseerde multidisciplinaire diagnostiek en behandeling voor personen met ontwikkelingsstoornissen, gehoorstoornissen, stotteren, hersenverlamming en niet-aangeboren hersenletsel. De CAR's werken hoofdzakelijk voor kinderen en jongeren. Een deel van de cliëntenpopulatie bestaat uit volwassenen met gehoorstoornissen, stotteren of niet-aangeboren hersenletsel, maar ze richten zich in de eerste plaats tot jongeren. De revalidatiecentra bevinden zich op de tweede lijn van de gezondheidszorg. Dat betekent dat je er enkel terechtkunt op voorschrift van een verwijzende arts; dat kan een schoolarts of specialist zijn.

Er zijn 44 CAR's door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) erkend, waarvan 3 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Die 3 zijn CAR Brussel in Jette, De Poolster in Sint-Agatha-Berchem en CAR Zeplin, gelinkt aan Koninklijk Instituut in Sint-Lambrechts-Woluwe.

Een Centrum voor Ontwikkelingsstoornissen (COS) richt zich dan weer vooral tot jonge kinderen met een risico op of vermoeden van een probleem tijdens de ontwikkeling. Je kunt er terecht voor een diagnose waarbij de graad en ernst van de handicap of ontwikkelingsstoornis vastgesteld wordt. Het centrum geeft advies en verwijst door.

Er zijn 4 door de VAPH erkende COS-centra, waarvan 1 in Brussel: het COS van het UZ Brussel. Binnen het COS kunnen kinderen terecht van bij de geboorte tot het einde van het eerste leerjaar. Daarnaast zijn er in Brussel 2 initiatieven die sterk aanleunen bij de werking van een COS: COS+ van het UZ Brussel (gelinkt aan COS Brussel) en het Therapeutisch Centrum voor Kinderen Lerni (gelinkt aan Kliniek Sint-Jan). Beide worden ook door de VGC

gesubsidieerd, net om de toegankelijkheid van de dienst voor Brusselse kinderen en adolescenten te verbeteren. Daarover vertel ik straks meer.

De Vlaamse Gemeenschap bespaart 1,3 %, zowel op de werking van de CAR als op de COS. Wat betekent dat nu voor de werking van die organisaties? De CAR's worden gesubsidieerd op basis van prestatie: de zogenaamde forfaits. Per CAR wordt een aantal subsidieerbare forfaits toegekend. De algemene besparingsmaatregel van 1,3 % wordt doorgevoerd op de terugbetaling van die forfaits. Dat betekent niet dat ze minder kinderen zullen behandelen, maar houdt in dat ze per consultatie minder subsidie ontvangen. De impact zal dus vooral te voelen zijn op het werkingsbudget van de voorzieningen, de uitrusting waarover ze beschikken en het opleidings- en bijscholingsbudget, niet op de loonkosten of op het aantal consultaties. CAR Brussel schat in dat ze daardoor 15 % minder werkingsmiddelen zullen hebben.

De Brusselse CAR's geven aan dat de wachtlijsten in Brussel gemiddeld langer zijn dan in Vlaanderen. Daarom wijken Brusselse gezinnen voor de ambulante revalidatie ook vaak uit naar een CAR in Vlaanderen. Daarover zijn geen cijfers beschikbaar. Ook in de COS wordt met wachtlijsten gewerkt. Cijfers kunt u schriftelijk opvragen.

Medewerkers van het COS van het UZ Brussel – het enige Vlaams erkende COS in Brussel dus – geven aan dat ze een stijgende tendens merken in de aanmeldingen, wat resulteert in langere wachtlijsten. De wachtlijst is dezelfde voor Nederlandstalige Brusselaars of Nederlandstalige patiënten uit Vlaanderen die zich in het ziekenhuis aanmelden. Op jaarbasis zijn er 1.250 aanmeldingen. Er is een wachttijd van 6 à 7 maanden voor een ontwikkelingsbalans. Op dit moment staan er een 80-tal personen op de wachtlijst die dus ten vroegste vanaf juli ingepland kunnen worden.

COS+, het VGC-gesubsidieerde deel, is een deelwerking van het COS van het UZ Brussel. Het is een onafhankelijk multidisciplinair expertisecentrum voor de detectie, diagnostiek en oriëntering bij ontwikkelingsproblemen en stoornissen waar kinderen terecht kunnen vanaf het tweede leerjaar tot aan het eind van de hogere studie. Er zijn ongeveer 250 aanmeldingen per jaar en er is een wachttijd van 6 tot 8 weken voor een 1ste gesprek of intakegesprek.

Lerni vzw wordt grotendeels gesubsidieerd vanuit de GGC en heeft geen Vlaamse erkenning als COS, maar de werking van Lerni vzw is erg vergelijkbaar met die van een Vlaams COS. Lerni vzw werkt niet met wachtlijsten. Iedereen die zich aanmeldt, krijgt een eerste afspraak. De gemiddelde wachttijd voor een diagnose bij Lerni vzw is 5,5 maanden (dat is de tijd tussen de lancering van de balans en het concluderende gesprek) voor Brusselse kinderen in het Nederlandstalige onderwijs. Lerni vzw geeft aan dat de wachttijden er ook voor zorgen dat ouders een andere oplossing zoeken buiten Brussel of afhaken. Het centrum heeft geen zicht op het aantal Brusselse kinderen die uitwijken naar buiten Brussel voor een diagnose.

Zoals mevrouw Els Rochette terecht aangeeft, is er een nauw verband tussen de bevoegdheden Welzijn en Onderwijs. De VGC is zelf inrichtende macht van 2 scholen met een doelgroep waar deze problematieken en complexe diagnoses veelvuldig voorkomen. Onze eigen CAR De Poolster is gelegen op de campus Kasterlinden. De Poolster richt zich expliciet naar kinderen die onderwijs in het Nederlands volgen of zullen volgen. Het spreekt voor zich dat Onderwijs en Welzijn sterk op elkaar worden afgestemd. Ook op politiek niveau lukt dat vooralsnog heel goed.

De VGC heeft de voorbije jaren samen met de Vlaamse overheid veel middelen geïnvesteerd in een betere infrastructuur en uitrusting van twee centra voor ambulante revalidatie. De Poolster kreeg op de campus Kasterlinden een gloednieuwe infrastructuur en uitrusting. CAR Brussel kreeg van de VGC de voorbije jaren meer dan een half miljoen euro aan investeringssubsidies voor de aankoop en verbouwing van haar gebouw in Jette om de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren en meer kinderen te kunnen behandelen.

De erkenning en de subsidiëring van de Nederlandstalige CAR's en de COS'en is en blijft een decretale Vlaamse bevoegdheid in Brussel. Ik besef dat de besparingen, al zijn ze niet specifiek Brussels en treffen ze heel Vlaanderen, wel degelijk een impact hebben op de voorzieningen in Brussel. Zoals u weet, overleg ik met de Vlaamse ministers Wouter Beke en Benjamin Dalle en blijf ik de bezorgdheid aankaarten.

Zoals mevrouw Rochette ook terecht aangeeft, is een tijdige diagnosestelling voor leer- en ontwikkelingsstoornissen cruciaal voor een juiste behandeling. Net daarom subsidieert de VGC sinds enkele jaren ook de werking van COS+ en Lerni vzw, de 2 Brusselse projecten waarnaar ik eerder verwees.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Dank voor uw uitgebreide antwoord en de aanvullende informatie, mevrouw de collegevoorzitter. Het is een vrij complex kluwen van organisaties, met eerste- en tweedelijnszorg, die allemaal heel belangrijk zijn, maar waarbij het voor zoekende ouders niet evident is om er de weg in te vinden. Toch zijn De Poolster en CAR Brussel binnen de Brusselse Vlaamse gemeenschap best wel bekend, niet het minst door de goede zorgen en behandelingen die ze bieden.

Een wachttijd van 5,5 maanden bij Lerni vzw is ontzettend lang. Meestal is er al flink wat tijd overheen gegaan voordat een kind naar zo'n centrum wordt doorverwezen. Leerkrachten of ouders hebben immers niet altijd meteen in de gaten dat een leerachterstand een andere, achterliggende oorzaak heeft. Wanneer mensen dan uiteindelijk beslissen naar een centrum te stappen, is de situatie vaak al hoogdringend. Dan nog 5,5 maand moeten wachten... Er is al gauw weer een jaar verloren, terwijl we allemaal weten hoe belangrijk een goede start is voor de schoolloopbaan van een kind.

Dat die middelen weer onder vuur liggen, vind ik een verontrustend besef. Ik begrijp ook niet hoe een daling van de werkingsmiddelen met 15 % geen impact zou hebben op het aantal behandelingen dat het centrum kan verstrekken, tenzij er serieus wordt ingeboet op de kwaliteit van de behandelingen. Dat is mij nog niet helemaal duidelijk.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Het draait om de manier waarop de centra worden gefinancierd. Ze krijgen een quotum, dat wil zeggen een vastgelegd aantal behandelingen die ze kunnen verstrekken. Daarvoor worden ze terugbetaald door middel van subsidies. Die subsidies zullen per behandelende persoon lager zijn. Dat heeft inderdaad impact op de kwaliteit van de werking: de medewerkers zullen bv. minder vaak bijscholing kunnen volgen. In principe blijft het aantal mensen die behandeld kunnen worden gelijk, maar de druk wordt wel groter om méér patiënten te behandelen. Dat signaal komt ook wel degelijk vanuit de CAR's en de COS-en: de kwaliteit zal er zeker onder lijden.

Mevrouw Els Rochette zegt terecht dat er aan de stap naar zorg meestal al andere stappen voorafgegaan zijn. In Brussel zien we, bij mensen met een handicap in het algemeen maar ook in het onderwijs, veel minder indicatiestellingen. In Brussel worden potentiële problemen

doorgaans veel later gedetecteerd. We moeten onze tentakels gevoelig houden. In Brussel zijn er zeer veel leerlingen met een anderstalige achtergrond. Het is belangrijk om de detectiesystemen daarop af te stellen. De wachtlijsten zijn lang, maar tegelijk is er een gigantische onderdetectie.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Ook ons specifieke geval werd inderdaad pas heel laat gedetecteerd omdat de problemen op school werden toegeschreven aan de tweetaligheid van mijn zoon. Ik spreek dus uit ervaring.

Ik kan enkel hopen dat de situatie niet leidt tot nog meer burn-outs en dat de kwaliteit van de werkomstandigheden van de hulpverleners niet nog verder achteruitgaat.

- Het incident is gesloten.

De studie van het CLIL-onderwijs

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Sinds 2014 is het voor secundaire scholen van de Vlaamse Gemeenschap mogelijk om CLIL-onderwijs aan te bieden, oftewel *Content and Language Integrated Learning*. Scholen die CLIL invoeren, verbinden zich ertoe bepaalde niet-taalvakken zoals aardrijkskunde of geschiedenis in een andere taal dan de moedertaal te geven. In het Vlaamse onderwijs kan dat in het Frans, Duits of Engels. Scholen mogen slechts maximaal 20 % van de totale lestijd vakken in een vreemde taal aanbieden. Leerlingen die CLIL-onderwijs willen volgen, moeten de Nederlandse taal voldoende beheersen voordat ze het traject mogen aanvatten. In het besluit van de Vlaamse Regering van 2014 staat dat leerlingen alleen een CLIL-traject kunnen afleggen “na positief advies van de toelatingsklassenraad, ten minste gebaseerd op voldoende kennis en beheersing door de leerling van de onderwijstaal, in casu het Nederlands.”

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn er vandaag 4 Nederlandstalige secundaire scholen die CLIL-onderwijs aanbieden. Het is overigens enkel in het secundair onderwijs mogelijk, niet in het basisonderwijs. Het Meertalig Atheneum in Sint-Pieters-Woluwe is er vanaf het begin bij en experimenteerde er wellicht al mee op een moment dat dat decretaal nog niet mogelijk was. Vanaf 2016 bood het GO! in Etterbeek CLIL-vakken aan. Sinds dit schooljaar is het ook mogelijk om CLIL-vakken te volgen op de nieuwe Campus Comenius in Koekelberg en het Atheneum GO for Business in Sint-Jans-Molenbeek.

Uit een studie van Hogeschool University Colleges Leuven-Limburg (UCLL) zou blijken dat Vlaamse leerlingen die in het secundair een aantal vakken in een andere taal volgen, een betere kennis van die vreemde taal hebben dan leerlingen die niet in zo'n traject zitten. Dat is niet echt een verbazingwekkende conclusie. Bovendien lijkt het krijgen van lessen in andere talen dan het Nederlands op zich geen afbreuk te doen aan hun kennis van het Nederlands. Maar dan stel ik me de vraag wat dat waard is als sommige leerlingen al weinig kennis van het Nederlands en dus een grote taalachterstand hebben. CLIL-onderwijs volgen kan enkel voor leerlingen die voldoende kennis van het Nederlands hebben. Dat lijkt ons een evidentie. Leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen, moeten eerst en vooral hun Nederlands versterken. Die voorwaarde is enorm belangrijk voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel.

De vraag is dan ook of deze voorwaarde in de praktijk wordt gerespecteerd. In mei 2019 bleek uit een reportage van *Terzake* dat in het Meertalige Atheneum in Sint-Pieters-Woluwe

leerlingen CLIL-onderwijs volgen met een zeer beperkte kennis van het Nederlands. In de reportage verklaart de directrice bovendien dat leerlingen voor haar het Nederlands niet perfect moeten beheersen en dat af en toe een fout maken in het Nederlands geen probleem is. Deze ingesteldheid baart mij zorgen. Toen enkele leerlingen werd gevraagd of hun Nederlands goed genoeg is, was iemands antwoord “goed genoeg voor deze school”. Een andere leerling leek amper tot geen Nederlands te spreken. Ik stel mij dan ook ernstige vragen bij de controle op de taalvoorwaarden van het CLIL-onderwijs in deze school. Als het resultaat is dat de leerlingen op het einde van hun ASO in 3 talen slecht zijn, mogen we ons afvragen of we hen een dienst hebben bewezen en of ze hogere studies kunnen aanvatten.

Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts kreeg op 15 januari 2020 een vraag in de Commissie voor Onderwijs over de resultaten van deze studie. In zijn antwoord benadrukte de minister dat het om voorlopige, tussentijdse conclusies gaat en dat de data hiervan nog moeten worden verwerkt. De studie is bovendien onvolledig omdat er enkel naar het CLIL-aanbod in het Frans wordt gekeken, en niet in het Engels of het Duits. Wat ook niet wordt gemeten, is het effect op de kennis van het vak zélf.

Voorts wordt er geen melding gemaakt van specifieke resultaten over het CLIL-onderwijs in Brussel. We weten zelfs niet of er scholieren uit 1 van de 4 Nederlandstalige secundaire scholen in Brussel voor deze studie werden bevestigd of gevolgd. In ieder geval zal Vlaams minister Ben Weyts het CLIL-onderwijs evalueren en rekening houden met deze studie wanneer ze afgerond is. Ik kan alleen maar hopen dat de Brusselse scholen bij die studie werden betrokken.

Bestaat er een specifieke evaluatie van het CLIL-project in een of meerdere Nederlandstalige secundaire scholen in Brussel?

Hoe wordt gecontroleerd of de taalvoorwaarde wordt toegepast voor de toegang tot CLIL?

Bent u betrokken bij de geplande evaluatie van het CLIL-onderwijs door Vlaams minister Ben Weyts? Zo ja, op welke manier? Indien niet, hoe zal u Vlaams minister Ben Weyts dan wijzen op de bijzondere context van Brussel in het CLIL-project?

De heer Jan Busselen (PVDA): Ik vind het positief dat een toenemend aantal scholen met immersie aan de slag gaat. Het is nog altijd heel bescheiden maar het gaat inmiddels toch al om 4 projecten.

Ik deel misschien niet de visie van de heer Gilles Verstraeten over CLIL maar zou één vraag willen toevoegen. Ik heb vernomen dat het CLIL-project in het Atheneum van Etterbeek momenteel stilligt en wou u vragen of u daarover meer weet.

Collegelid Sven Gatz: Het onderzoek ‘CLIL in Vlaanderen’ wou de impact meten van CLIL-onderwijs op de leerprestaties en taalvaardigheid van de betrokken leerlingen in de doel- en schooltaal, evenals een analyse uitvoeren van de eigenlijke implementatie van CLIL en de ervaringen bij leerkrachten en leerlingen.

Op het moment van het onderzoek was er in Brussel slechts 1 CLIL-school, met name het Meertalig Atheneum in Sint-Pieters-Woluwe. Deze school behoorde niet tot de 10 bevestigde scholen met betrekking tot het leerlingenluik, maar werd wel aangeschreven voor de leerkrachtenbevestiging. Het is echter niet duidelijk of deze school deelnam en de onderzoekers

geven op dit ogenblik geen informatie over de deelnemende scholen, noch in hun rapport, noch bij navraag.

Het onderzoek toont aan dat leerlingen die voor CLIL kiezen zelf overtuigd zijn of door hun omgeving worden gesteund. De leerlingen zijn meer gemotiveerd voor het leren van de doeltaal Frans dan leerlingen die niet voor CLIL kiezen. Over motivatie ten aanzien van het Nederlands en het zaakvak zien de onderzoekers geen impact van CLIL.

De resultaten voor de doeltaal Frans zijn over het algemeen beter bij de CLIL-leerlingen. CLIL-onderwijs lijkt redelijk snel invloed te hebben op de mondelinge taalvaardigheid, maar stabiliseert nadien.

De onderzoekers hebben bevestigd dat er bewust rekening is gehouden met leerlingen die Nederlands in hun taalprofiel hebben.

Wat de toepassing van de taalvoorwaarde betreft, geef ik u mee dat een leerling enkel kan starten in een CLIL-traject na positief advies van de toelatingsklassenraad. In die raad zetelen de directie en minstens 3 leerkrachten uit de afdelingen die betrekking hebben op het traject van de betrokken leerling. Het advies is minstens gebaseerd op voldoende kennis en beheersing door de leerling van de onderwijstaal, in casu het Nederlands. De evaluatie van de CLIL-projecten in het Nederlandstalig secundair onderwijs in Brussel gebeurt - net als in alle scholen - door de individuele scholen zelf én door de onderwijsinspectie bij de doorlichtingen. Deze laatste controleert of de onderwijsinstelling de onderwijsreglementering respecteert. In dat kader evalueert ze de realisatie van de leerplandoelen waar het CLIL-traject in de basisvorming en/of het specifieke gedeelte aangeboden wordt.

De onderwijsinspectie gaat na hoe de realisatie is ingebed in het gevoerde talenbeleid van een school. Voorts gaat ze ook na of de onderwijsinstelling op systematische wijze de kwaliteit van haar CLIL-traject onderzoekt en bewaakt. Tot slot controleert de onderwijsinspectie of de leerlingen in het CLIL-traject positief werden geadviseerd door de toelatingsklassenraad.

Ik werd tot op heden door Vlaams onderwijsminister Ben Weyts niet betrokken bij de geplande evaluatie, maar we volgen het van nabij op. De impact van CLIL op niet-Nederlandstalige leerlingen is een heel interessante onderzoeksvraag, zeker gezien de groeiende populatie van leerlingen met een andere thuistaal dan het Nederlands. Ook leerlingen met de doeltaal in hun taalprofiel hebben de onderzoekers geweerd. Dit is voor de Brusselse context natuurlijk belangrijke informatie, gezien de hoge populatie van leerlingen met een andere thuistaal. Het onderzoeksrapport neemt dit wel op in de aanbevelingen voor verder onderzoek.

Wat de globale evaluatie van de CLIL-projecten betreft, gaat de VGC ervan uit dat de in 2023 geplande evaluatie door Vlaams minister Ben Weyts zich zal buigen over alle relevante aspecten van het CLIL-onderwijs, dus ook op de invloed van de thuistaal en de omgevingstaal op de leerprestaties van de leerlingen in een CLIL-traject. Wordt dus vervolgd.

Ik heb geen informatie over het CLIL-project in Etterbeek. Net als u, heb ik gelezen dat er naast CLIL, en de mogelijke uitwisseling van leerkrachten, nu ook sprake is van uitwisseling van leerlingen. Voorts weet ik er niets over.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Als ik het goed heb begrepen, werden er in de uitgevoerde studie slechts leerlingen bevraagd die het Nederlands in hun taalprofiel hebben. Dat zijn dus de

leerlingen met het Nederlands als thuistaal. Dat is een spijtige zaak omdat de studie dan weinig zegt over de impact Brussel, waar 70 % van de leerlingen het Nederlands niet als thuistaal hebben. Verder onderzoek lijkt me dan ook nodig.

U zegt dat de onderwijsinspectie evalueert of de voorwaarden correct worden toegepast. Hebben we weet van evaluatierapporten van de onderwijsinspectie over de scholen in Brussel die CLIL-projecten toepassen?

Ik hoop dat er een verdere studie komt naar de relevante aspecten van CLIL en dat er meer gekeken wordt naar de impact bij leerlingen die niet het Nederlands als thuistaal hebben. Dat lijkt me erg nuttig.

Collegelid Sven Gatz: Het lijkt me nuttig dat ik mij voor de vragen met betrekking tot de onderwijsinspectie richt tot Vlaams minister Ben Weyts om na te gaan hoe we daarover informatie kunnen krijgen. Dat geldt ook voor de vraag in verband met de evaluatie 2023 waarvan sprake, en de vraag hoe we ook het ruime verhaal voor Brussel daarin kunnen inpassen.

- Het incident is gesloten.

Asbest in de Brusselse Nederlandstalige scholen

De heer Jan Busselen (PVDA): In de gemeentelijke basisschool Poelbos was er asbest aanwezig. Zes jaar lang heeft de ouderraad van Poelbos dit probleem aangekaart en het gemeentebestuur gevraagd om het asbest te verwijderen. In de zomer van 2019 is een deel van het asbest verwijderd. Het andere deel is echter niet verwijderd en bevindt zich op een plek waar de kinderen schuilen wanneer het regent. Het gaat om een plek waar leerlingen regelmatig vertoeven en rechtstreeks in contact komen met de getroffen platen. Er heerst dus nog steeds bezorgdheid.

In oktober 2019 hebben enkele ouders de gemeenteraad geïnterpelleerd om na te gaan wat er nu zou gebeuren en wanneer het asbest zou worden verwijderd. Nu is er vorige week vooruitgang in de zaak gekomen en heeft de gemeente het asbest niet verwijderd, maar wel platen geplaatst, waardoor de kinderen nu niet langer rechtstreeks met het asbest in contact kunnen komen.

Die school is wellicht niet de enige waar asbest aanwezig is. We kennen ook allemaal de gevaren van asbest. Het kan onder meer tot longkanker leiden.

Bestaat er een inventaris van alle aanwezige asbest in de Brusselse Nederlandstalige scholen?

Bestaat er een plan en een timing waartegen u dit asbest wilt laten verwijderen?

Collegelid Sven Gatz: Scholen zijn volgens de federale arbeidswetgeving sinds 1995 verplicht om een asbestinventaris op te stellen en bij te houden voor alle gebouwen waar zij personeel tewerkstellen. De VGC, noch de Vlaamse Gemeenschap beschikken over deze inventarissen. Deze aangelegenheid valt onder de verantwoordelijkheid van de instellingen.

Bij navraag werd ons bevestigd dat de onderwijsinstellingen van de VGC en de Scholengroep Brussel van het GO! beschikken over een geactualiseerde asbestinventaris en een schriftelijk advies van de interne preventieadviseur en de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer. Deze

worden voorgelegd wanneer er een doorlichting plaatsvindt inzake bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de onderwijsinspectie. Omdat het om een verplichte federale maatregel gaat, die al lang van toepassing is, gaan we er van uit dat alle scholen over een dergelijke inventaris beschikken.

De VGC is niet bevoegd voor de opmaak van een plan voor een algemene asbestverwijdering. De verantwoordelijke diensten zijn ofwel het AGION en het GO! vanuit het oogpunt van schoolinfrastructuur, ofwel Leefmilieu Brussel vanuit het oogpunt van de gewestelijke bevoegdheden.

Wat betreft uw vraag met betrekking tot de middelen waar beroep kan op gedaan worden bij asbestverwijdering, moet ik u meedelen dat asbestverwijdering een milieuaangelegenheid is, en dus een gewestelijke bevoegdheid. Ondanks het feit dat asbest dus in scholen aanwezig kan zijn, is het dus wel degelijk een milieuaangelegenheid.

De beide decreten waar u naar verwijst, zijn gewestelijke Vlaamse gewestelijke decreten en enkel geldig op het Vlaamse grondgebied. Bij de gemeentelijke school Poelbos zijn de Brusselse ordonnanties en besluiten van toepassing. De Brusselse Nederlandstalige scholen moeten die normen dan ook eerbiedigen.

De Vlaamse Regering heeft in 2014 een asbestafbouwbeleid goedgekeurd, waar de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) een belangrijke rol in speelt, maar die regelgeving geldt hier dus niet.

Wij namen contact op met Leefmilieu Brussel en uit hun antwoord bleek dat er vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op dit moment geen financiële ondersteuning is voorzien voor scholen die asbest willen of moeten verwijderen.

Ik heb geen zicht op de verwijdering van het asbest in de gemeentelijke basisschool Poelbos. Het schoolbestuur – in dit geval de gemeente Jette – is de eindverantwoordelijke. U hebt aan deze kwestie zelf nuttige en recente informatie toegevoegd. Het goede nieuws is dat de gemeente haar verantwoordelijkheid heeft genomen en stelselmatig de nodige verdere stappen zal zetten.

De heer Jan Busselen (PVDA): Asbest blijft een gevaarlijke stof. Het verbaast me dat de opvolging niet gecentraliseerd is en er geen duidelijk, ambitieus en netoverschrijdend plan is. Het moet een gemeenschappelijke ambitie zijn om een datum naar voor te schuiven tegen wanneer scholen asbestvrij moeten zijn. Ik hoop dat het collegelid dit blijft opvolgen en dat dit meer doortastend wordt aangepakt.

Collegelid Sven Gatz: Er bestaat een federaal kader waarbij iedere instelling verantwoordelijk is voor de opvolging van asbest, zowel voor de inventaris als voor de verwijdering. Daarnaast kan het nuttig zijn om de vraag of een regering, de Vlaamse bijvoorbeeld, hiervoor middelen moet uittrekken, te stellen aan de minister bevoegd voor Leefmilieu Brussel in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement. De federaal verplichte inventaris betekent ook dat de instellingen moeten nadenken over de directe of stapsgewijze verwijdering van asbest. Daar kan en mag niet licht worden overgegaan.

- *Het incident is gesloten.*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: De actualiteitsvraag van de heer Dominiek Lootens-Stael aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over het schoolgaan van kleuters in Brussel wordt omgezet in een schriftelijke vraag.

ACTUALITEITSVRAGEN (R.v.O., art. 60)

Basisschool De Knapzak in Sint-Agatha-Berchem

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Maandagavond hielden ouders en leerkrachten van basisschool De Knapzak op de gemeenteraad van Sint-Agatha-Berchem een pleidooi om de school open te houden. Dat bleek tevergeefs, want de voltallige meerderheid keurde het uitdoofscenario voor de school goed. Tegen juni 2026 moet de school dicht omdat de gemeente Sint-Agatha-Berchem te krap bij kas zou zitten. De VGC was de enige hoop om de school te redden. Tot onze vreugde vernamen we dat het collegelid nog een financiële geste had gedaan en wou bijspringen om de school alsnog te redden door de bouw van de school voor 80 % te financieren in plaats van de gebruikelijke 70 %. Dat gaat toch over enkele miljoenen euro.

Maar burgemeester Joël Riguelle blijft volhouden dat de gemeente zich de overige 20 % niet kan veroorloven. De burgemeester beweert zelfs dat “als de gemeentefinanciën het zouden toelaten, de zoektocht naar geschikte bouwgrond in Sint-Agatha-Berchem nog steeds moeilijk is.” Dat is eigenaardig, want recent is er wel een stuk grond gekocht voor een toekomstige Franstalige secundaire school, waar nog geen concrete plannen voor zijn.

Het doet ook twijfels rijzen over de oorspronkelijke planning voor de school. Een school openen zonder verdere planning om die na een jaar opnieuw te sluiten, is een sterk staaltje absurdisme en pure kafka. De kinderen, leerkrachten en ouders zitten in zak en as. Ik werd ook gecontacteerd om na te gaan of er toch niet ergens een mogelijkheid was om de school open te houden. Het is schandalig hoe dit is verlopen. Er zijn echter geen driehonderd oplossingen.

Heeft het collegelid zijn financieel voorstel besproken met de gemeente? Zo ja, hoe verliep dat overleg? Zoekt hij nog andere oplossingen zodat er een oplossing komt voor de kinderen? Vaak gaat het ook over gezinnen die hun kinderen naar verschillende scholen zouden moeten brengen.

Collegelid Sven Gatz: Ik zal het dossier niet opnieuw uit de doeken doen. We hebben het immers besproken in de plenaire vergadering van 6 december 2019.

Het klopt dat ik een bijkomende opening heb gemaakt – een financiële geste zou ik het niet noemen – door te willen praten over de gebruikelijke 30 %-investering. We kunnen uiteraard maar tot een bepaald niveau zakken. Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid blijven nemen. We zullen dus nooit voor de volle 100 % investeren omdat we anders de slechte leerlingen zouden belonen.

Ik heb begrepen dat die opening niet volstaat. De burgemeester liet weten dat het niet alleen over de investering gaat, maar ook over de exploitatiekosten voor de gemeente bovenop de financiering vanuit de Vlaamse Gemeenschap. Het is dus complexer. Het aanbod blijft wel overeind. We voeren ook gesprekken met de burgemeester, de Nederlandstalige schepen en de

ouders. Alle communicatielijnen blijven dus open. De gemeente blijft uiteraard de inrichtende macht. De 1ste stap zal dus van daar moeten komen.

Het is geen oplossing op korte termijn, maar momenteel lopen er ook andere dossiers, het ene concreter dan het andere, van andere onderwijsnetten die voor bijkomende capaciteit in Sint-Agatha-Berchem zouden kunnen zorgen. Op die manier hopen we onrechtstreekse oplossingen te kunnen bieden.

Meer goed nieuws kan ik niet bieden. Ik wil ook ieders verantwoordelijkheid duidelijk afbakenen. We kunnen ver gaan om oplossingen te zoeken, maar alleen lukt het niet.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het klopt dat iedereen zijn verantwoordelijkheid heeft. Samen met het collegelid stel ik vast dat het gemeentebestuur niet van standpunt lijkt te veranderen. Het argument dat het een probleem zou opleveren voor hun lopende begroting, vind ik grotesk. Als ik me niet vergis, gaat het over 5 voltijdse equivalenten. Dat zou geen groot probleem mogen zijn. Het doet ook opnieuw de vraag rijzen waarom er eerst een school wordt gestart om daarna dit argument boven te halen. Dat is onbegrijpelijk. Niemand krijgt dat uitgelegd. Ik begrijp dat het collegelid zijn verantwoordelijkheid neemt en oplossingen zoekt. Maar als er bij het gemeentebestuur totale onwil heerst, komt hij natuurlijk vast te zitten. Ik hoop dat de capaciteitsuitbreiding in Sint-Agatha-Berchem er snel komt. Ze is ook noodzakelijk, want tegen 2024 zouden er 400 bijkomende plaatsen nodig zijn. Het is zeer betreurenswaardig en zelfs schokkend dat het gemeentebestuur zijn verantwoordelijkheid niet wil nemen.

- *Het incident is gesloten.*

De afbouw van hulpverlening door de CAW's

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Onlangs stond er opnieuw slecht nieuws in de krant. Op 30 januari 2020 berichtte *De Morgen* over de besparingen op de CAW's. Initieel zou er 5 miljoen euro bespaard worden. Vlaams minister Wouter Beke stelde later dat de besparing toch lager zou uitvallen en dat dit kon verhaald worden op de overhead.

Dat blijkt nu niet het geval. De CAW's zien zich verplicht ook te besparen op de hulpverlening. De 11 CAW's hebben gezamenlijk besloten dat het aanbod budget- en schuldhulpverlening en individuele psychosociale begeleiding noodgedwongen deels zal worden afgebouwd. Tegelijk benoemen ze de domeinen die absoluut niet het slachtoffer mogen zijn van de besparingen: jongvolwassenen, thuisloosheid en wonen, relaties en slachtoffers en daders.

Vlaams minister Wouter Beke noemt deze analyse voorbarig en vindt niet dat de hulpverlening mag verminderen. Dat is vreemd aangezien de besparingen dit jaar al ingaan en het aannemelijk lijkt dat zo'n besparing niet enkel op overhead te verhalen is. Zeker op korte termijn zijn er bv. de grote kosten die met afvloeiingen gepaard gaan.

Sinds mijn vorige vraag hierover heeft Vlaams minister Wouter Beke besloten de besparingen te milderen. Heeft de collegevoorzitter zicht op de precieze besparingen op de CAW's, ook voor de volgende jaren? In welke mate en voor hoeveel Brusselaars biedt het Brussels CAW vandaag individuele psychologische hulp en schuldhulpverlening aan?

De sectoren die gevrijwaard zouden blijven, zijn allen belangrijk. In een Brusselse context geldt dat zeker ook voor thuisloosheid. Welke diensten van de CAW's en welke andere werkingen gefinancierd door de VGC werken vandaag rond thuisloosheid? Zijn er andere Vlaamse besparingen die deze sector treffen? Heeft de collegevoorzitter over de keuzes die dienen gemaakt te worden binnen de CAW's reeds overleg gehad met Vlaams minister Wouter Beke? Had hij reeds overleg met het CAW Brussel over de wijze waarop deze besparing zal worden doorgevoerd, rekening houdend met de specifieke Brusselse noden?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Onlangs hebben we hierover nog een debat gehad.

Eind vorig jaar kondigde de Vlaamse Regering initieel aan dat in totaal 5 miljoen euro zou bespaard worden op alle CAW's samen. Nadien werd aangekondigd dat deze besparing eenmalig tot 3,2 miljoen euro verminderd wordt. Wij hebben voorlopig geen zicht op hoe de financiering voor de CAW's vanuit de Vlaamse Regering zal evolueren.

De opdrachten die de Vlaamse CAW's opnemen, staan omschreven in het Vlaams Decreet betreffende het algemeen welzijnswerk. Op dit ogenblik maken de CAW's samen een oefening en verkennen ze de mogelijkheden om de opgelegde besparing door te voeren. Aangezien het om decretaal bepaalde opdrachten gaat, is het ook logisch dat zij hierover in gesprek gaan met Vlaams minister Wouter Beke.

Alle CAW's, de Vlaamse en Brusselse, moeten in april 2020 een beleidsplan aan de Vlaamse overheid voorleggen. Tegen dan moet deze vraag uitgeklaard zijn.

Ik kan alvast medelen dat het VGC-College deze ochtend de jaarlijkse subsidie aan CAW Brussel heeft goedgekeurd. Wij kenden 505.000 euro toe voor de werking van 2020. De VGC zal dus niet besparen op het CAW. Wij verwachten dus ook dat het CAW de door ons gesubsidieerde werking onverminderd zal verderzetten. In het meerjarenconvenant dat de VGC in 2016 afsloot met het CAW Brussel zijn een aantal opdrachten opgenomen voor de realisatie van de Brussel-specifieke werking en voor de realisatie van het Lokaal Sociaal Beleid.

Wat de individuele psychologische hulp- en schuldhulpverlening betreft, heeft het CAW Brussel op basis van de registratiecijfers van 2019 ons enkele cijfers bezorgd. Binnen de begeleidingsfase zijn er 490 mensen aan wie CAW Brussel de module 'begeleiding persoonlijke problemen' aanbiedt. Daarnaast zijn er 251 mensen die een financiële module aangeboden krijgen in de begeleidingsfase. Het gaat hierbij over de module 'budgetbegeleiding, budgetbeheer en schuldbemiddeling.' Van die 251 mensen zijn er 71 mensen aan wie CAW Brussel de module 'schuldbemiddeling' aanbiedt.

Om een volledig beeld te schetsen, verduidelijkt CAW Brussel dat daarnaast 607 mensen ondersteund worden in de onthaalfase. Daar gaat het om vraagverheldering, verwijzing en/of directe hulp rond de thema's uitgaven en schulden en budget. In de onthaalfase ondersteunt CAW Brussel ook 1.672 mensen rond de thema's psychisch welbevinden, identiteit, stress en draagkracht, verslaving, zelfmoordgedachten, depressie en/of sociale vaardigheden. Dat zijn belangrijke zaken.

Deze laatste cijfers gaan over de onthaalfase, ofwel de doelstellingen 5 tot 11 uit het decreet, dat in principe niet vervat zit in het voorstel van de CAW-directies, maar wellicht zal er naar de toekomst toe ook hier een daling zijn omdat het achterliggende aanbod beperkt raakt en dus minder mensen de richting van het CAW vinden in het kader van deze problematieken.

Wat de vragen over thuisloosheid betreft, kan ik zeggen dat Foyer Bodegem, Albatros, De Schutting, Puerto en HOB0 werkingen zijn die binnen CAW Brussel opereren. De VGC ondersteunt via de convenantmiddelen de onthaalwerking en de begeleiding van thuislozen in dagcentrum HOB0. Belangrijk hierbij is wel dat naar aanleiding van de financiële noodzaak en het corrigeren van de programmering van middelen om de 25 sectorale decretale opdrachten minimaal te kunnen realiseren, CAW Brussel de afgelopen maanden de beslissing heeft genomen om de werking Foyer Bodegem niet langer te financieren vanuit de AWW-middelen. Er wordt dus nu gezocht naar een oplossing voor deze werking.

Ook besparingen binnen andere welzijnssectoren hebben een invloed op de beschikbaarheid van het hulpaanbod vanuit CAW Brussel. Door beperking van middelen bij welzijnspartners ontstaan er wachtlijsten of worden bestaande wachtlijsten langer bij die partners. Dit wil zeggen dat cliënten minder snel kunnen doorstromen naar het gepaste hulpaanbod. Door de overbruggingshulp, die in die situaties vaak noodzakelijk is, slibt de hulpverleningscapaciteit van CAW Brussel dicht. Dat is minder evident om een laagdrempelig en vlot toegankelijk aanbod te garanderen.

Wij hebben enkele dagen na een eerdere vraag over het CAW in deze Raad van mevrouw Els Rochette - begin december 2019 - een 1ste overleg gehad met Vlaams minister Wouter Beke. Ik heb daar onze gedeelde bezorgdheid wat betreft het CAW Brussel aangekaart. De minister had oor naar onze bezorgdheid en toonde zich ook bereid om binnen het Vlaamse begrotingskader te bekijken hoe de besparingen op de verschillende CAW's op een minder drastische wijze doorgevoerd konden worden. Ondertussen heeft hij nog een eenmalige tussenkomst vanuit de Vlaamse Gemeenschap vrijgemaakt om de werking en de personeelsbezetting aangepast te krijgen naar het nieuwe financiële kader vanaf 1 januari 2020.

Uiteraard blijven we het nieuws rond de Vlaamse besparingen opvolgen en zullen we ook opnieuw overleg aanvragen met de Vlaamse minister en CAW Brussel zelf. Binnen het CAW Brussel vond er een directiewissel plaats. We zullen binnenkort met de nieuwe algemeen directeur in overleg gaan over hoe we verder kunnen gaan in de toekomst.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a): Ik weet dat deze problematiek de collegevoorzitter heel nauw aan het hart ligt. Veel beslissingen die in Vlaanderen genomen worden, hebben een zware impact op het Brussels welzijnswerk en op het welzijn van de Brusselaars. Tot nu toe gaan jammer genoeg bijna al mijn vragen daarover. Steeds moet ik vragen hoe het College hiermee zal omgaan en hoe het de schade kan beperken.

Foyer Bodegem wordt nu afgestoten door het CAW... Zij vangen wel 85 daklozen op! Dat is hallucinant. In de Commissie voor de Gezondheid en Bijstand aan Personen van de VVGGC zijn wij continu bezig over de daklozenproblematiek en nu moeten er 85 daklozen door de besparingen in Vlaanderen een andere oplossing vinden. Dat is onbegrijpelijk.

Een andere zorg die ik heb, gaat over de schuldhulpverlening. Als de CAW's hierop moeten besparen, zal dat opnieuw een impact hebben op de thuislozen. Schuldhulpverlening is al een preventieve maatregel om te zorgen dat mensen niet op straat terechtkomen. Op die manier gaan we er dus niet geraken. Ik heb er wel alle vertrouwen in dat de collegevoorzitter er alles aan zal doen om die Brusselse problematiek en de noden van Brussel in Vlaanderen aan te kaarten. Hopelijk komt er een goede samenwerking tot stand met Vlaams minister Wouter Beke en komt er op die manier weer een opening naar een betere financiering voor alle noden.

- *Het incident is gesloten.*

- *De vergadering wordt om 12.36 uur gesloten.*
- *De Raad gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.*

BIJLAGEN

Commissievergaderingen - verslagen

Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw van 18 december 2019

Interpellaties en vraag om uitleg

INTEGRAAL VERSLAG

– Stuk 744 (2019-2020) – Nr. 1

Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport van 14 januari 2020

Interpellatie

INTEGRAAL VERSLAG

– Stuk 745 (2019-2020) – Nr. 1

*Commissie voor Algemene Zaken, Financiën & Begroting en
Stedelijk beleid van 17 januari 2020*

Hoorzitting: Het inspraak- en participatietraject
voorgesteld door het College

SAMENVATTEND VERSLAG

– Stuk 746 (2019-2020) – Nr. 1

*Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin
van 21 januari 2020*

Studiebezoek: Algemene Directie Welzijn, Gezondheid en Gezin
Vlaamse Gemeenschapscommissie

SAMENVATTEND VERSLAG

– Stuk 747 (2019-2020) – Nr. 1

Schriftelijke vragen – Indiening

Er werden een schriftelijke vragen ingediend door mevrouw Bianca Debaets, de heer Arnaud Verstraete en de heer Fouad Ahidar.

TREFWOORDENREGISTER

Acties van de VGC m.b.t. eenzaamheid, blz. 21

Actualiteitsvragen

- Zie** - Basisschool De Knapzak in Sint-Agatha-Berchem
- De afbouw van hulpverlening door de CAW's
- Het schoolgaan van kleuters in Brussel

Basisschool De Knapzak in Sint-Agatha-Berchem, blz. 40

Asbest in de Brusselse Nederlandstalige scholen, blz. 38

Brusselse schoolcontracten, blz. 8

De aanpak van ontwikkelingsstoornissen en CAR vzw, blz. 31

De afbouw van hulpverlening door de CAW's, blz. 41

De gevolgen van het uitblijven van een adequaat sportkadaster voor het sportbeleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, blz. 5

Het gemeentelijk basisonderwijs in Sint-Lambrechts-Woluwe, blz. 16

Het schoolgaan van kleuters in Brussel, blz. 40

Interpellaties

- Zie** - Het gemeentelijk basisonderwijs in Sint-Lambrechts-Woluwe
- Acties van de VGC m.b.t. eenzaamheid

Kinderarmoede in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, blz. 28

Motie van orde, blz. 3

Samengevoegde interpellatie en vraag om uitleg

- Zie** - Brusselse schoolcontracten

Studie van het CLIL-onderwijs, blz. 35

Vragen om uitleg

- Zie** - Asbest in de Brusselse Nederlandstalige scholen
- De aanpak van ontwikkelingsstoornissen en CAR vzw
- De gevolgen van het uitblijven van een adequaat sportkadaster voor het sportbeleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie
- Kinderarmoede in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- Studie van het CLIL-onderwijs